

Keresztény szellemiségű
interregionális havilap

3. szám
2021. július

VILÁG
népünk

REMÉNYE

*„Várjuk a mi boldog reménységünket, a mi nagy Istenünk
és üdvözítőnk, Jézus Krisztus dicsőségének megjelenését.”*

(Titusz 2:13)

A SZAMOSÚJVÁRI, XVIII. SZÁZADBAN ÉPÜLT BAROKK STÍLUSÚ ÖRMÉNY KATOLIKUS SZÉKESEGYHÁZ

Századok öröksége

A szamosújvári örmény katolikus templom (székesegyház)

Az örmény székesegyház (Szentháromság örmény nagytemplom) építése 1748–59 között zajlott le, ám teljes befejezése 1804-re tehető, ekkor volt a felszentelése is. Az építési költségekhez, az örmény egyházon és a híveken kívül Mária Terézia

császárné is hozzájárult. A fő tornyot többször érte villámcsapás, 1855-ben pedig az egész templomot tűzvész pusztította. Ez Erdély legnagyobb barokk temploma, melyben számos szobor és értékes oltárkép található.

Az erdélyi örmények

Az örményeket 1672-ben I. Apafi Mihály fejedelem hívta be Erdélybe. A szamosújvári örmények 1700 körül Besztercéről, Gyergyószentmiklósról és Csík-szépvízről érkeztek ide. A legvagyonosabb örmények általában

kereskedelemmel foglalkoztak, de a szamosújváriak legnagyobb része tímár volt. A város ma is látható központi részét 15 éven át építették, I. Lipót (Leopold) császár engedélye alapján. Első, ma is álló templomuk a főtértől délre

levő, Simai Salamon által 1723–24 között építtetett úgynevezett Salamon-, más néven Boldogasszony-templom.

Az erdélyi örmények fő települései Szamosújvár mellett a Küküllő partján, Segesvár és Medgyes között fekvő Ebesfalva, a későbbi Erzsébetváros, s ugyanígy az említett Gyergyószentmiklós, Szépvíz és Görgényszentimre voltak.

Az erdélyi örménység lélekszáma 1850 körül volt a legmagasabb: ekkor meghaladta a hétezeret.¹ Ezek után, a szabadságharc leverése miatti gazdasági leromlás következtében egyre több örmény elvándorolt, főleg Magyarországra, de más vidékekre is. A

¹ Lásd: Kránitz Péter Pál: *Demográfiai változások az erdélyi örmények körében...*, 288. oldal, a www.regio.tk.mta.hu honlapon.

Tartalom

Világ Reménye

3. szám, 2021. július

Századok öröksége	2
Egészségünk: MIKOR?	4
Igemorzsák: Meglátni Őt	9
Erdélyországi Istenes Vers ...	11
Utam Istennel.....	11
Bodonkút	16
Miért éppen Isten?	
Miért éppen a Biblia?	17
Gyermekoldal	23
Ifisarok.....	25
Erdélyi Bibliaiskola:	
Az Atya Isten.....	26
A magyarok története	
(2. rész).....	29

A szamosújvári székesegyház belseje

Verzár (Szdephánján) Oxendiusz (1655–1715), erdélyi örmény katolikus püspök, az erdélyi örmények áttérítője

városba időközben egyre több magyar, majd román települt.

Az itt maradt örmények a XIX. század derekától kezdve feladták nyelvüket, és beépültek a magyarságba. Ma Szamosújváron csak a Nagytemplom kórusának egyházi énekeiben hallhatjuk még az örmény nyelvet. E városban 1882-ben 1565 személy vallotta magát örmény katolikusnak, 1913-ban 1200-an, 1954-ben 402-en, míg 2000-ben 189-en.²

Az eredetileg apostoli (ortodox), erdélyi örmények a XVII. század végén tértek át a katolikus hitre, megtartva egyúttal az eredeti szertartásuk számos elemét. A vallási únió *Verzár Oxendiusz* püspök erőfeszítéseként jött létre, akit Róma 1685-ben küldött ide. Az akkor már itt élő, kisebb számú örmény végül 1889-ben, Lembergben (ma Lvov, Ukrajnában) tette le hitvallását Várdán

Hunánján örmény unitus érsek kezébe.

A katolizálással mind az akkoriak, mind a később érkezők jogai és lehetőségei is megnöttek a Habsburg Birodalmon belül. Ugyanakkor pontosan a Rómával való egyesülés miatt számos,

apostoli hitéhez ragaszkodó örmény végül Moldvába, vagy máshova költözött, az itt maradók pedig e vallási únió miatt is fokozatosan elveszítették azonosságukat (identitásukat) és nyelvüket.

Az örmény nép

Ma kb. 5,5 millió örmény él a világon, s ebből 3,5 millió a volt szovjet tagköztársaságban, Örményországban. Nagyrésztük apostoli örmény vallású, kisebb részük örmény katolikus. A legnagyobb örmény diaszpóra az Egyesült Államokban található.

Az örmények egy, a Kaukázus melletti területeken kialakult, nagyon gazdag múlttal rendelkező, és rendkívül sokat szenvedett ősi nép, az egyik legelső, amely felvette a kereszténységet (301-ben). Országukat az ötödik században mind a Bizánci Birodalom, mind a perzsák támadták és igázták le. Később a szeldzsuk törökök, majd a mongolok inváziója nehezedett rájuk. Emiatt is az örmények már a legrégebbi

időktől a világ számos országába szóródtak szét.

A legnagyobb pusztítást azonban a török (ottomán) birodalom vezetése végezte köztük, 1914-től kezdve az első világháború végéig és azon túl. A megálmodott, a Boszporusztól Kínáig terjedő hatalmas Türkisztán megvalósítása érdekében e kegyetlen emberek arra törekedtek, hogy ezen, útjukban álló keresztény népnek még az emlékét is eltöröljék a föld színéről. E rettenetes népirításban, mely Adolf Hitlernek is például szolgált a későbbi években, a török hadsereg, rendőrség, meg a velük szövetkező csőcselék fizikailag, avagy a deportálások, kiéheztetések, lágerek, vízhiány, erőltetett menetelések és be-

Jereván, Örményország fővárosa, háttérben a Kis- és a Nagy-Ararát – 3.896 és 5.137 m magas – csúcsaival

² Nagy Bodó Tibor: *Szamosújvár örmény gyökerei*, erdelyinaplo.ro, 2021 febr. 2.

Az Antakya (az ókori szíriai Antióchia) városának közelében levő, és a Földközi-tenger partjától mintegy 20 km-re fekvő Musa Dagh (Mózes-hegy). 1915-ben hat környékbeli örmény falu lakossága, kb. 5.000 ember a képen látható helyen táborozva 40 napon át sikeresen ellenállt a török hadsereg támadásainak, míg végül francia hadihajók kimentették a megmaradt 4.000 személyt.

tegségek révén kb. 2,5 millió örményt – férfiakat, nőket, időseket és fiatalokat – ölt meg.

Amikor Szamosújváron, vagy más erdélyi városban örmény emlékekkel találkozunk, ne feledjük imában Isten elé hozni e fájdalmas múltú nép ma élő millióit.

(J.E.)

Egészségünk

A legfontosabb táplálkozási szabály: MIKOR?

Bevezető

Táplálkozási tanácsot sokféléen hallhatunk. Ezek a tanácsok általában és elsősorban arra szoktak vonatkozni, hogy melyik étel egészséges, és melyik nem. Másodsorban arra, hogy miből mennyit kell enni. Néha még az is szóba kerül, hogy mit mivel együtt jó fogyasztani, és mivel nem. Viszont a tanácsadóknak ritkán jut eszükbe arról beszélni, hogy mikor kell enni, és mikor nem.

Vegyünk példát a nagyapánkról

Amikor az orvos táplálkozási tanácsot ad, nagyon gyakran hallja a páciensről a következőt:

A reggelink legyen bőséges, és lehetőleg együtt a családban

– A nagyapám is szalonnát evett, pálinkát ivott, ráadásul még dohányozott is, és mégis, 88 éves korában is vidáman kaszált! Hogy lehet ez?

Hát úgy, hogy a kedves tata a mezőre magával vitte a teljes ebédet, és délben, amikor harangoztak, leült egy fa alá és ott békésen elfogyasztotta. Utána a szemére húzta a kalapját és szundított egyet, majd ismét neki a munkának! De próbálta volna csak meg étlenül kezdeni és ebéd nélkül folytatni a földműves munkát, majd este egyszerre megenni az egész napra való ételt – biztosan nem kaszált volna késő öregkoráig.

Manapság ennek inkább az elenkezője jellemző. Az emberek reggel túl későn kelnek, sietnek, idegesek, ezért a reggeli gyakran túl kevés, vagy akár teljesen el is marad. Délben sebtében bekapnak ugyan valamiféle, a közelben vásárolt ennivalót, ami általában szintén kevés. Késő délután pedig, talán már inkább estefelé, amikor farkaséhesen hazakerülnek, következik a főétkezés. De az is lehet, hogy még csak akkor fognak hozzá a főzéshez, úgyszólván öreg este lesz, mire el is fogyasztják azt az ételmennyiséget, amelyet sokkal korábban kellett volna.

Az esti sok evés rossz alváshoz vezet

Az alvásnak különböző szakaszai vannak. Létezik szendergés, felületes, középmedly és mély alvás, ezenkívül gyors szemmozgásos szakasz (ez utóbbiban álmodunk). Ezeknek a szakaszoknak megvan a maguk természetes ideje és hossza, és a módja, ahogy követik egymást, az éjszaka folyamán többször is. Az esti túl sok evésnek az egyik következménye,

Az esti étkezésnek nagy a hagyománya, azonban nem szolgálja egészségünket.

hogy az alvás egyes szakaszai nem megfelelő ideig tartanak. Ha nagyon sokat eszünk, utána egy ideig egyáltalán nem tudunk elaludni, vagy ha mégis elalszunk, gyakran felébredünk, álmunk zavart lesz. Nem kell valakinek tudományos kutatónak lennie ahhoz, hogy ezt észrevegye. Szokták is figyelmeztetni, akinek túl jó az étvágya van este: „bivalyokkal fogsz álmodni”.

Amire viszont kevesebben gondolnak: az esti sok evés akkor is alvászavart okozhat, ha az alvás nem szakad meg, és rémálmaink sincsenek. Lehet, hogy csak azt vesszük észre, hogy nem pihentük ki magunkat éjszaka, nappal is álmosak vagyunk, és nem gondolunk arra, hogy ez a sok vacsorával áll összefüggésben. Az alvászavaroknak sok oka lehet, de a többi ok mellett az esti túlevést se hagyjuk figyelmen kívül. Aki azonban megszokta a tele gyomorral való elaludást, annak idő kell arra, hogy megtanuljon üres gyomorral elaludni. Pedig az étkezések órarendjére vonatkozólag már az ókortól fogva adtak javaslatot. Az egyik ilyen ókori tanács:

„A reggelidet edd meg magad, az ebédet oszd meg a barátaiddal, a vacsorát add az ellenségednek.”

Vajon a modern orvostudomány igazolja-e az ókori tanácsot?

Szervezetünknek az a legjobb, ha minél hamarabb felhasználhatja azt a táplálékot, amit kap. A mérések szerint az ember szervezete reggeltől estig a napi tápanyag igényének a 85%-át használja el, az éjszaka folyamán pedig a 15%-át. Ez még akkor is így van, ha nem végzünk testi munkát. Hiszen éjszaka mozdulatlanul, betakarózva fekszünk egy fűtött helyiségben, nappal pedig ennél mindenképpen többet teszünk, még akkor is, ha ülő életmódot folytatunk.

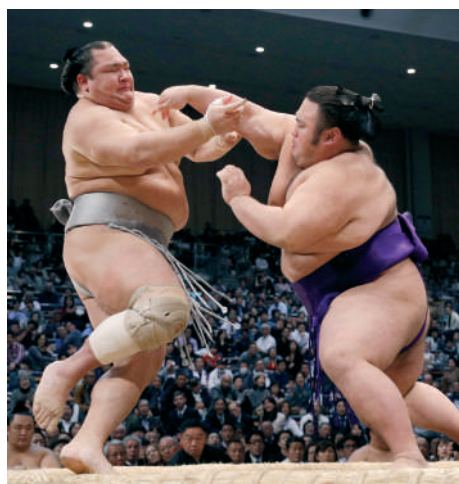
A tápanyagot a napi tevékenységek előtt kell bevinnünk, hogy a szervezet legyen, mit felhasználjon. A legjobb, ha testünk reggeltől délig a reggelire megevett táplálékkal működik, déltől estig az ebédrel, estétől reggelig pedig

a vacsorával. Ez azt jelenti, hogy a reggeli és az ebéd összesen 85%-a kell legyen a napi táplálékunknak, a vacsora pedig a 15%-a.

A szumó birkózók étrendje

A japán birkózók igen nagy testsúlyúak. Sok híres szumós súlya 280 kg körül mozog. Kérdés,

Szumó birkózók

hogyan ugyan mitől híznak meg annyira? Sokan azt gyanítják, hogy valamilyen hormont szednek. A szumó birkózók azonban évszázadokkal ezelőtt is igen kövérek voltak, már akkor is, amikor még nem léteztek

hormoninjekciók. A hormonális változást ugyanis a hagyományos életmódbeli szokásaik idézik elő. Az egyik ilyen szokásuk az, hogy reggeli nélkül edzenek, méghozzá délelőttönként öt órát. Délután pedig esznek. Ezek szerint, ha valaki úgy próbál fogyókúrázni, hogy reggel nem eszik, akkor azt nagyon rosszul teszi. Természetesen, ha valaki reggel is, délben is, este is koplal, az nyilván le fog fogyni. A fogyni vágyó nyilván egész naposra tervezi a koplalást, csak sajnos a valóságban gyakran úgy alakul, hogy reggel nagy dérral-dúrral nekifog a koplalásnak, aztán délután vagy estefelé valahogy elfelejtődik, elmismásolódik a dolog, és az illető végül jól bepótolja, amit reggel elmulasztott.

Ezért, ha valaki nem reggelizik, nyugodtan megkérdezhetjük tőle:

– Mi van, te szumós étrenden vagy? Talán 280 kilós akarsz lenni?

Csak legyünk felkészülve rá, hogy esetleg a fejünkhöz vág valamit – még az is lehet, hogy nem csak dühös szavakat. (Ekkor megjegyezhetjük, hogy a szumóban tilos tárgyakkal dobálózni.)

Az önfegyelem, a kemény testedzések követése és a sok gyakorlásnak köszönhető ügyesség mind nagyon dicséretes dolgok, és ezek tekintetében biztosan igen sokat tanulhatunk a japán szumó birkózóktól. Csakhogy, a mennyiben nem akarjuk a testsúlyukat is elérni, akkor a táplálkozási szokásaikat ne kövessük.

Mi a teendő?

A cél az, hogy déli 2 óráig fogyasszuk el a napi adagunk 85%-át, 2 órától másnap reggel 6 óráig pedig csak a napi adagunk 15%-át. Feltevődik a kérdés, hogy lehet-e így enni, egy nap két alkalommal többet, harmadszor csak nagyon keveset? A válasz: igen, hiszen – mint már szó volt róla – nagyon sokan vannak azok, akik reggelire nagyon keveset esznek, vagy akár teljesen ki is hagyják a reggelit, így estétől másnap délig nem is esznek, vagy ha igen, akkor nagyon keveset. Persze, ha egy ilyen embernek azt tanácsol-

juk, hogy déltől másnap reggelig ne egyen, nagyon fog csodálkozni, és azt fogja mondani:

„Ez lehetetlen, én nem bírhatom ki evés nélkül déltől másnap reggelig, hiszen az 16 óra!”

A válasz legyen ez:

„Eddig este ettél, utána pedig másnap délben, márpedig az szintén 16 óra, és reggel nem is voltál éhes! A különbség annyi lesz, hogy mostantól este nem leszel éhes, és nem kell majd étlenül dolgoznod, sem tele hassal aludnod.”

Ha megfigyeltük, tulajdonképpen nem is kell mást tenni, mint néhány órával előbbrehozni az étkezések órarendjét.

Munkahelyi étkezés

A munkaadónak szünetet kell biztosítania az étkezések idejére, és jó, ha a munkavállaló él a lehetőséggel. Ha nem eszünk, amikor a szervezetünknek erre szüksége van, annak az egészségünk látja kárát, márpedig minél egészségesebb valaki, annál jobban tudja ellátni a munkáját. Ezért a munkaadó részéről ésszerűtlen a „nem kényeskedünk, nem eszünk, most kell dolgozni, mert most van klients, vagy most sok a munkánk”

Ha napközben a munkahelyi stresszből ki nem kapcsolva, csupán sietve kapunk be valamit, emésztésünk kárát vallja, másrészt estére farkaséhesek leszünk.

érvelés. A munkavállaló részéről sem helyesebb a „most nincs időm enni, majd eszem, ha hazértem” hozzáállás. Délben ebédelnünk kell, mégpedig a napi adagunk felét, vagy esetleg csak kicsivel kevesebbet.

A munkahelyen tehát beszéljük meg, hogy az étkezésre szánt szünetet **ebéidőben** adják, és ne szendvicset, vagy valamilyen gyors ételt együnk, hanem komplett ebédet. Lehet kapni szép, jól záródó dobozokat, amelyekbe a levest, a második fogást, a salátát, a desszertet is becsomagolhatjuk. A legtöbb munkahelyen ugyanakkor berendezhető egy sarok, ahol hűtőszekrény, meleg vizes mosogatógagyló, és valamilyen ételmelegítő berendezés – villanytűzhely, mikrohullámú sütő – álljon az alkalmazottak rendelkezésére. (Így a munkahelyünkön is majdnem úgy ebédelhetünk, mint a nagymamánál vasárnap délből.) Itt szeretném megemlíteni azt is, hogy sokan a munkahelyükről hazafelé tartva vásárolnak, és a kereskedők által jól ismert tény, hogy aki éhesen vásárol, az többet költ és könnyebben megvesz olyasmit is, amire nincs szüksége. Jobban jár tehát az, aki nem vásárol éhesen. A hiper- és szupermarketek légtérét meg szokták tölteni valami fahéjas vagy vaníliás péksütemény, vagy grillen sült csirke illatával, hadd csorogjon a vevő nyála – ám ez a jóllakott vevőre kevésbé fog hatni.

A bőséges reggeli meg ebéd, és a nagyon szegényes vacsora azt fogja jelenteni, hogy nem kell majd étlenül s idegesen dolgoznunk egész nap, és tele gyomorral, rosszul aludnunk éjjel.

A nyugodt munkahelyi ebédszünetek biztosítása egyaránt jó hatással lesz a dolgozók egészségére, és a munkájuk minőségére.

Hogyan szokhatunk le a késői evésről?

Többféleképpen is. Mindenki kiválaszthatja a neki megfelelő módszert. Tekinthetjük úgy, hogy a késői sok evés ugyanolyan ártalmas szokás, mint például a dohányzás, és a róla való leszokás lehet, hogy ugyanúgy próbára teszi a képességeinket. Tudatosítsuk azt, hogy az ember szervezetének át kell állnia, és ez időt igényel. Úgy képzeljük el, hogy létezik a szervezetnek „vacsorázós üzemmódja” és „nem vacsorázós üzemmódja”. Az egyikről a másikra átállni nem könnyű. A testünknek körülbelül **egy hétre** van szüksége ahhoz, hogy ezt megtegye.

Egy csapásra

Van, akinek úgy könnyebb, ha egyszer csak az asztalra üt, és elhátározza, hogy: „Mától nem eszem déli kettőtől reggel hat óráig”. Este majdnem biztos, hogy éhes és ideges lesz. Ha pedig éjjel 2 órakor álmatlanul forgolódva azt mondja magában, hogy ezt lehetetlen kibírni egy életem keresztül, és aki ezt a tanácsot adta, az nem

tudta, mit beszél, akkor vigasztalja őt az a tudat, hogy egy nap már eltelt az átállási időből, így már csak maximum hat van hátra, amíg este már nem fog semmiféle éhséget érezni (ahogy eddig reggel nem érzett éhséget). Ezzel szemben reggel farkaséhesen fog felkelni és jó étvágygal reggelizni.

Fokról-fokra

Úgy is lehet próbálkozni, hogy fokozatosan egyre korábban eszünk. Ha eddig este 9 órakor fejeztük be az utolsó étkezést, akkor másnap fejezzük be fél 9-kor, harmadnap 8-kor, és így tovább, amíg eljutunk déli 2 óráig. A reggeli étvágyunk fokozatosan fog nőni.

Gyümölcs-fogás

Azt is meg lehet tenni, hogy első lépésként déli 2 óra után csak gyümölcsöt fogyasztunk. Ezt a módszert elsősorban az válassza, aki nem bír nagyon sok gyümölcsöt megenni. Ugyanis egy jó étvágyú ember meg tudja enni gyümölcs formájában akár a teljes napi táplálékadagját is.

Ha az esti evés meg tévzés hegett inkább kimegyünk sétálni, beszélgetni, hamarosan tapasztalni fogjuk ennek áldásait.

Van például, aki minden további nélkül együltő helyében meg tud enni egy fél kiló aszalt gyümölcsöt, vagy több kiló banánt. Lehet, hogy az illető ezzel kevésbé árt az egészségének, mintha füstölt szalonnát evett volna, de a délutáni vagy esti sok evés problémáját így még mindig nem oldotta meg.

Energiabeviteli és tápanyag szempontok

Amint láthattuk, a mai, modern világban általánosan elterjedt rossz szokás, hogy az emberek nem reggeliznek, ebédre keveset esznek, pl. egy szendvicset a munkahelyen, este pedig, mikor hazaérnek, bevágják az ebédet és a vacsorát egyszerre. Ez ugyanolyan életmódhiba, mint a mozgáshiány, a túl sok finomított élelmiszert tartalmazó étrend, dohányzás stb.

Azonban a szervezet bizonyos tápanyagokat nem tud tárolni.

Fehérjét a napi adagnál is kevesebbet, szénhidrátból (cukorból) egy nagyon jó karban levő,

nagy izomtömeggel bíró sportoló egy napi adagot tud tárolni, és ez sem mind feltétlenül hozzáférhető. Mindössze fél napi adag, ami bizonyossággal felszívódik. Ráadásul a szervezet nem szívesen ad le a tárolt tápanyagból, hanem megpróbál spórolni vele. Ez legnyilvánvalóbb a zsír esetén (lásd fogyókúrázás), de a szénhidrátnál is van hasonló történik.

Ezért hát logikus, hogy az energiabevitel, tehát a táplálék elfogyasztása minél rövidebb idővel az energia felhasználása előtt történjen meg. Ha az ember normális mennyiséget eszik, akkor képes röviddel az étkezés után jó erő kifejtésre. Azonban ha túlette magát, és ráadásul abból, amit nem kellett volna, akkor persze, hogy nem fog tudni egyhamar ugrálni, de nem ez az ideális eset. Ha valaki egy étkezéskor éhesen, üres gyomorral az ésszerű napi adagjának a felét megeszi, és megfelelő a tápanyag-összetétel, akkor szerintem kevesebb, mint egy óra után

alkalmassá válik a legnagyobb erő kifejtésre, amit különben nyújtani tud. Ilyenkor az ember nem takarékos üzemmódban működik, és fel tudja használni a tápanyagot.

Továbbá, ha az erő kifejtés napi eloszlását nézzük, akkor biztos, hogy az ember az alvása idején használja a legkevesebb energiát – 8 óra alvást feltételezve a napi adag 15%-át vagy kevesebbet. Nappalra marad 85%. Ezek szerint, ha reggeli-ebéd-vacsorában gondolkozunk, és a délelőtti és délutáni aktivitás hasonló intenzitású, akkor a reggelinek a napi adag 42,5%-át kell képviselnie, az ebédnek ugyanennyit, a vacsora meg 15 százaléknyi legyen. Ha reggelire-ebédre a 42,5%-nál kevesebbet eszem, vacsorára meg 15%-nál többet, már holtbiztos, hogy a szervezetet raktározásra kényszerítem.

Ha pedig valakinek súlyfeleslege van, ne habozzon: akkor a vacsorát teljesen elhagyhatja.¹

Befejezés

Hogy milyen jelentőségű ez a beosztás, az mutatja, hogy a szervezet más üzemmódban működik, ha az aktív szakaszok **előtt** kapja a tápanyagot, és másban, ha utána. Ha jó az elosztás, javulnak a laboratóriumi eredmények. Csökken a vércukorszint, vérzsír-

¹ Itt meg kell említenünk, hogy vannak olyanok, akiknek a szervezete zsírlerakásra nem, vagy csak alig hajlamos. Az ilyen esetben szokták mondani, hogy lám, az illető bármennyit eszik, nem hízik. Csakhogy a késői étkezés, és a tele gyomorral való alvás az ő pihenésüket is megzavarja, ezen kívül pedig ilyen módon a szervezet éjjel nem regenerálódhat megfelelően, és az illető személyeknek emiatt (a többiekhez hasonlóan) mind az izomtömege, mind a szellemi erő kifejtő képessége csökkeni fog (a szerk. megj.).

szint. Egy hétbe kerül, amíg a szervezet átáll. Az első napok valóban olyan nehezek, mintha pl. a dohányzásról akarnál leszokni. Az alvás is megváltozik. Aki azonban megszokta, hogy üres gyomorral aludjon el, az már akkor nem tud aludni, ha vacsorázott.

Végül pedig a keresztyén, Istenben bízó olvasó figyelmébe ajánlom a következő igehelyeket:

„... kést tégy a torkodra, ha mértékletlen vagy.” (Példabeszédek 23:2)
„Mindaz pedig aki pályafutásban tusakodik, mindenben magatűrtető; azok ugyan, hogy romlandó koszorút nyerjenek, mi pedig romolhatatlant.

Én azért úgy futok, mint nem bizonytalanra; úgy viaskodom, mint aki nem levegőt vagdos; hanem megsanyargatom testemet és szolgálóvá teszem; hogy míg másoknak prédikálok, magam valami módon méltatlanná ne legyek.” (1 Korintus 9:25–27)

„Mindenne van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít.” (Filippi 4:13)

Dr. Szócs Ottó, háziorvos, dietetikus, Kolozsvár

Igemorzsák

Meglátni Őt

Idézzük kezdetben Lukács evangéliuma 23:33, és 39–43 verseit:

„Mikor pedig elmenének a helyre, mely Koponya helyének mondatik, ott megfeszíték őt és a gonosztevőket, egyiket jobbkéz felől, a másikat balkéz felől. (...) A felfüggesztett gonosztevők közül pedig az egyik szidalmazá őt, mondván:

– Ha te vagy a Krisztus, szabaddítsd meg magadat, minket is!

Felevén pedig a másik, megdorgálá őt, mondván:

– Az Istent sem féled-e te? Hiszen te ugyanazon ítélet alatt vagy! És mi ugyan méltán, mert a mi cselekedetünknek méltó büntetését vesszük: ez pedig semmi méltatlan dolgot nem cselekedett.

És monda Jézusnak:

– Uram, emlékezzél meg én rólam, mikor eljössz a te országodban!

És monda néki Jézus:

– Bizony mondom néked: Ma velem leszel a paradicsomban.”

Tehát azt láthatjuk, hogy három kereszt van a Golgotán. De miért három? Miért nem csak egy, az igazi, melyen drága Meg-

váltónk szenvedett, és szeplőtelen vérével hullatta e bűnös földre, eltörölve tengernyi vétünköt és megváltva minket a kárhozattól? Miért kellett hát a másik két kereszt? Nem homályosítják el azt az egy szentet, tündöklőt?

Mindhárom keresztnek üzenete, mondanivalója van számunkra. Az Úr Jézus keresztje az, amely

kettéosztja e világot, pontosan úgy, ahogy majd akkor fogja tenni, amikor eljön az Ő dicsőségében, és elválasztja a népeket jobb és bal keze felől állókra:

„Mikor pedig eljő az embernek Fia az ő dicsőségében, és ő vele mind a szent angyalok, akkor beül majd az ő dicsőségének királyiszékébe. És elébe gyűjtetnek mind a népek, és elválasztja őket egymástól, miként a pásztor elválasztja a juhokat a kecskéktől. És a juhokat jobb keze felől, a kecskéket pedig bal keze felől állítja.” (Máté 25: 31–33).

Jézus keresztje két csoportra osztja a Földön valaha élt embereket. (Feszület a Kisbács feletti dombon)

Figyeljük meg most mit mond a jobboldali gonosztevő:

– Hiszen te ugyanazon ítélet alatt vagy!

Valóban: mind, akik e földre megszülettünk, ugyanazon ítélet alatt vagyunk, és ez alól nincs kivétel. Az ítélet pedig halált jelent. Íme, hogyan beszél erről Pál apostol:

„Mindnyájan elhajlottak, egyetemben haszontalanokká lettek; nincs, aki jót cselekedjék, nincsen csak egy is.” (Róma 3:12)

„Mert a bűn zsoldja halál; az Isten kegyelmi ajándéka pedig örök élet a mi Urunk Krisztus Jézusban.” (Róma 6:23)

Egyetlen ember sem mondhatja el magáról, hogy nem bűnös. Akár kicsi a bűnöm, akár nagy, egyformán elválaszt Istentől, és minden bűn zsoldja a halál. Egy parányi vírus is éppen úgy megölhet, mint a belénk rohanó vonat. A kérdés csak az, hogy hol állunk: az Úr Jézus balján, avagy jobbján? Vajon ha most eljönne Jézus, kedves Olvasó, téged, engem melyik keze felől állítana?

Ady Endre verssorait idézném:

Az Isten van valamiként:
Minden gondolatnak alján.
Mindig neki harangozunk,
S oh, jaj, én ott ülök a balján.

(Ady Endre: *Az Isten balján*)

Most pedig irányítsuk figyelmünket a bal oldali gonosztevőre: szidalmazza őt, és ezt mondja:

– Ha te vagy a Krisztus, szabadítsd meg magad, és minket is!

Tehát, ez az ember szabadulást kér Jézustól, s ez olyan, mintha

Miközben hitszemeinkkel Jézus szerető arcát szemléljük, az Ő jelleme kezd kialakulni bennünk, miként termés a kalászbán.

imádkozna. A mi imánk is hasonló szokott lenni. Kérjük a szabadítást betegségből, nyomorúságból, hiszen rengeteg fajtája van a szenvedésnek, itt, ahol élünk, a bűnnek a hazájában. Csakhogy ott van a kérése előtt egy szócska: Ha.

„Ha Isten Fia vagy.” Kétkedek Jézus Istenségében, kétségbe vonva azt. Ám a jobb oldali gonosztevő méltónak tartja a rá kiszabott büntetést, hiszen tudja, hogy áthágta a törvényt, és most látja a bűneit. Ti szoktátok-e mondani (vagy gondolni), amikor bajok vesznek körül:

– Megérdemlem, méltán van rajtam a büntetés!

Hogyan juthatott a jobb oldali gonosztevő bűnössége ilyen világos felismerésére? Úgy, hogy meglátta az Úr Jézus Krisztust nemcsak a szemével, hanem a szívével is. Aki megpillantja Jé-

zus tisztaságát, szentségét, csodálatos jellemét, rögtön érezni kezdi bűneinek terhét. Meglátja kicsoda valójában ő, és kicsoda az Úr. Mi vajon miért nem látjuk Jézus tökéletes jellemének tükrében a saját nyomorúságos állapotunkat? Azért, mert rendszerint egymáshoz mérjük magunkat. Így mondogatjuk:

– Nem öltem, nem loptam, én sem vagyok bűnösebb, mint más!

Pilátus, amikor Jézust kivitte a nép elé, így szólt:

„– Ímhol az Ember!” (János 19:5)

Igen, Ő az igazi Ember, a nagybetűs. Nekünk is hozzá hasonlónak kell válnunk. Az Úr Jézus töviskoronásan, véresen, összeverve is ragyogott. Tündöklött szenvedő Krisztus-arca.

A jobboldali gonosztevő teljes bűnbánatra jutott, és bűnbocsálatban részesült. Bízva a Megváltóban, ekként kérte Őt:

– Uram, emlékezzél meg rólam, amikor eljössz a te országodban!

Ha befogadjuk Őt szívünkbe, akkor nekünk is szól Jézus vigasztaló szava:

– Velem leszel a paradicsomban!

Végezetül imádkozzunk mi is a megtért gonosztevőhöz hasonlóan:

„Uram, méltán van rajtam bűneimnek büntetése, de emlékezzél meg rólam amikor eljössz a te országodban. A Te nagy kegyelmedben bízva, és a te szent, Golgotán kifolyt véred érdeméért kértem ezt. Ámen.”

Szallós Erzsébet, nyugdíjas, Magyarvista (Kalotaszeg)

Erdélyországi Istenes Vers

Találkozás Vele

Ámomban erre járt az Isten,
Element, s azután visszajött,
S ahogy magam megtörve vittem,
Ott állt a dolgaim mögött.

Simogatott az őszi szélből,
S a tavasziból, örömet
A nyáriból, kedvet a télből
Ő küldött mindenek felett.

Elrejtette előlem arcát,
Emberszemnek az nem való,
Hiába verem utak rajtját,
Szemmel Ő nem látható.

Most álomban jött el, hisz vártam.
Mély, ígés titkaira tárt,
Milyen volt, nem tudom, nem láttam,
De ma is érzem, erre járt.

László György, nyugdíjas író és költő, *Türe* (Kalotaszeg)

Utam Istennel

A kezdetek

Üdvözlöm a kedves Olvasót! Babos Renáta Krisztina a nevem. 1997-ben születtem, és hálás vagyok az Úrnak azért, hogy megáldott két szerető szülővel és egészséggel, ami végigkísérte életemet eddig, és remélem ezután is.

Körülbelül négy-öt éves koromig a Kolozs megyei Bodonkúton laktam szüleimmel, majd Kolozsvárra költöztünk, hogy magyar óvodába és iskolába járhassek. Ekként lett az Apáczai Csere János líceum az a kedves hely, ahová tizenkét éven át – elsőtől tizenkettőig – jártam, az életem hivatására készülve.

A hétvégeket és vakációkat azonban továbbra is szinte mindig otthon töltöttem, s talán ezért van az, hogy erősen kötődöm mindkét ágról való nagyszüleimhez. Azóta

is nagyon szeretem csendes kis falumat. Itt voltak játszótársaim, unokatestvéreim, itt töltöttem a boldog nyarakat, s a templomunkban itt hallottam először Isten Igéjét. Ma is, ha lehetne, azonnal újból felcserélném városi lakhelyemmel.

Nagymamám – avagy Mari mama, ahogy én szólítom – volt az, aki rendszeresen olvasta a Bibliát a családukban, és már kis koromban megtanított engem imádkozni, elmondani a Mi Atyánk imát, és rendszeresen vitt a templomba is. Telt-múlt az idő, és mivel Bodonkúton már akkor is elég kevés volt a magyar gyerek, a konfirmációmát követően a kolozsvári, kerekdombi református

Balról jobbra: Mari mama, édesanyám, Erika, és Margit nagymamám (2013)

gyülekezetbe kezdtem járni, ahol nagyon jól éreztem magam. Itt voltak ifi-estek meg ifi-táborok, de sajnos ez nem tartott sokáig: a minket összetartó, és velünk sokat foglalkozó segédlelkészt, Török Cs. Adorjánt ugyanis elhelyezték innen, és a mi jó csapatunk szétesett. Most visszatekintve értem meg jobban a dolgokat: Adorján – habár bizonyára nem volt velünk könnyű dolga – sosem ítélte el minket, hanem éreztük, hogy elfogad és szeret. Ő is fiatal lévén, könnyen megtalálta velünk a közös hangot, habár mi, kamasz fiúk és lányok akkoriban inkább a bulizás felé hajlottunk, és sokan közülünk e korban kezdték el a dohányzást és az alkohol fogyasztását.

Két csapda

Ami e két utóbbi szokást illeti, Isten megóvott tőlük, mégpedig a következőképpen: kiskoromban minden gyermek ismerte a cigaretta formájú rágógumit, így hát én is. Emiatt, amikor apukám egyszer cigarettázni kezdett, kértem én is tőle, gondolva, hogy az rágógumi. Apukám viszont ezt nem tudta, és ezért nem értette miért csapok akkora hisztit, amiért nem akar nekem adni egy szálat. Végül, mivel nem lehetett engem lecsillapítani, anyukám (aki addig tudtom szerint sohasem dohányozott) elvett egy cigaret-

A dohányipar egyik cselfogása: cigaretta alakú rágógumi

tát, meggyújtotta előttem és egyszer jól megszívta. Ezután annyira elkezdett köhögni, hogy én nagyon megijedtem, és többé sohasem tudtam úgy tekinteni a cigaretta alakú rágógumira (de a valódi cigarettára sem), mint azelőtt. Egyesek talán furcsának tarthatják anyukám módszerét, de rám hatással volt, mert így mutatta meg nekem, mennyire káros e szenvedély.

Ami az alkoholt illeti, emlékszem arra, hogy nagymamám egyszer előttem mondta el egy szomszédasszonynak, hogy valakinek az udvarlója mennyire ügyes, ugyanis nem fogyaszt sem kávé, sem cigarettát, sem alkoholt. Így hát az én fejemben, aki felnéztem nagymamámra, ezután ez lett a helyes.

Persze, amikor felnöttem, különböző társaságokban én is megkóstoltam néhányszor az italt, főleg amikor nagyon erőltették. Mégis egy idő után nem bírtam elviselni azt a gondolatot, hogy valami annyira befolyásolja a testemet meg az ítélőképességemet, hogy végül már ne tudjam azokat uralni. Miért is próbálnék olyasvalami révén menőnek tűnni a többiek előtt, amitől amúgy rosszul érzem magam? Láttam, és nem tetszett az, hogy egyes fiatalok alkohollal próbálnak jókedvet erőltetni magukra, legyen az enyhébb változat vagy tömény. Ma már hálát adok Istennek, hogy a dohányhoz hasonlóan, az alkohollal sincs többé helye az életemben.

Szülőfalum, Bodonkút református temploma

A hit útja

Isten létezésének elfogadását, főleg nagymamámnak köszönhetően, kiskoromtól kezdve sosem kérdőjeleztem meg. Ugyanakkor, az e világban levő hitetlenséggel találkozáskor, valamikor gimnazista koromban elemezni kezdtem az előttem álló lehetőségeket e témával kapcsolatban. Négy variánst fedeztem fel négy következménnyel, amelyeket saját magamra vonatkoztattam, a következőképpen:

1) Tegyük fel, hogy én nem hiszek Istenben, de Ő mégis létezik. Ekkor hitetlenségem folytán gonoszul fogok viselkedni, tehát nem juthatok be a mennyek országába, mert hitetlenségem és rossz cselekedeteim által saját magam akadályozom meg az üdvözlésemért.

2) Hiszek Istenben, de Ő nem létezik. Ez azt jelentené, hogy nem kerülök be a mennyek országába, mivel az nincs, de legalább jó emberként élem le az életem - jó dolgokat cselekedve, mivel hiszek Isten létezésében.

3) Nem hiszek Istenben, és Ő nem is létezik. Ez lett volna számomra a legrosszabb eset, mert akkor hit nélkül rossz emberként élek ezen a földön és a mennyek országába sem juthatok be, mivel az nem létezik.

4) Hiszek Istenben és Ő valóban létezik. Ez tűnt a legjobb variánsnak és választásnak, mivel ez esetben nem cselekszem gonoszságokat földi életemben, és így van lehetőségem üdvözülni is. Azt gondoltam, hogyha hiszek Istenben, akkor képes vagyok jó dolgokat cselekedni földi életem során, és tudtam, hogy ez jó a földön az embereknek is, ugyanakkor Isten is jó szemmel nézi. Így hát ez utolsó lehetőség mellett döntöttem, tudva, hogy ezentúl ezt az álláspontot kell képviselnem.

A kerekdombi csapatunk megszűnését követően a kolozsvári hídelvei gyülekezetet kezdtem el látogatni. Részt vettem néhány kóruspróbán, de mivel nem voltak ott korábban hozzám illők, végül elmaradtam. Ami a zenét illeti: mivel nagyon szerettem énekelni,

V-VIII. osztályos koromban részt vettem az iskola kórusában is, de később, a líceumi évek alatt a reál tantárgyak tanulása, meg az akkor elkezdett röplabda-edzések elvonták az időmet ettől.

Egy alkalommal egyik nagynéném ezt mondta:

– Mindegy, milyen templomba járunk, amíg Istent dicsőítjük benne.

Ezt követően elmentem vele imádkozni a kolozsvári ferences templomba. Azután volt még egy pár ilyen alkalom, pl. amikor a főtéri Szent Mihály templomban volt az unokatestvéremnek ünnepe – akkor is részt vettem a misén. Ezen tapasztalatok nyomán arra a következtetésre jutottam, hogy végül is nem a vallásunk (felekezetünk) számít, hanem az, hogy Istenben higgyünk, és az Ő szavát, a Bibliát fogadjuk el.

Megválaszolt imák

Több imatapasztalatot született eddig, de talán a legelső, amelyben világosan feltűnt az Úr gondoskodó vezetése, 19 éves

koromban, az érettségi vizsgám során történt.

Szüleimre gondolok most: jó és szerető, templombajáró és hívő emberek. Egy nap, az érettségi vizsgaidőszak legelső reggelén az értem aggódó apukám magához hívott engem és anyukámat, és elkezdett hangosan imádkozni értem és a vizsgákért. Nagy dolog volt ez számomra, mert addig nem igazán hallottam őt nyíltan imádkozni; így most nagyon jó érzés töltött el. Elindultam hát az iskola felé, és mivel mindig is szerettem a zenét, az úton is feltettem a fejhallgatómat.

A román szóbeli vizsga volt az első. Mindig rettegtem a szóbeli feleletétéstől, ezért úgy gondoltam, még rámfér egy utolsó gyakorlat. Ekkor hirtelen eszembe ötlött, hogy vajon mit mondanék, ha éppen a zenéről kellene beszélnem e vizsgán? Szinte lehetetlennek tartottam, hogy pont egy ilyen tételt húzzak ki, de mégis, valamely okból átgondoltam ezt a számomra oly könnyű és kedves témát.

Ábécé sorrendben hívtak be minket, s így elsők között kerültem a tanári bizottság elé. Amikor kihúztam a tételt, képzeljétek: a zene hatásáról szólt! Alig tudtam elhinni... Az úton átismételt gondolatok már készen álltak az elmémben, s én csak könnyedén elmondtam mindezt a tanárok előtt!

Ami az osztálytársaimat illeti: legtöbbször sokkal nehezebb, történelmi vagy irodalmi elméleti témákat kaptak, és miután mindent részletesen

Arra vágyom, hogy az együtt átélt szép idők a menny örök boldogságában folytatódnának mindannyiunk számára. A kerekdombi ifi csoporttal Magyarországon, 2013-ban (Adorján balról a negyedik).

A kolozsvar-kerekdombi református templom

megbeszéltünk, ők szerencsésnek tartottak, amiért éppen a kedvenc témám jutott nekem. Kezdetben én is ezen a véleményen voltam, ám nemsokára, jobban átgondolva rájöttem, hogy itt nem pusztán szerencséről, hanem az édesapám imájára való válaszról volt szó! Isten csodát tett értem, és nem csupán egy alkalommal.

A következő vizsgán, a magyar szóbelin, ugyanaz volt a módszer. Egy tételt kellett húzni, aminek a második részében a megadott témát kellett átfogóan bemutatni. Habár magyar anyanyelvű vagyok, ez alkalommal is szorongva vártam a megmérettetést. El kell mondanom azt is, hogy a kötelező tantárgyak – a magyar, román, matematika, az angol és az informatika (TIC) mellett – a választott írásbeli tantárgyam a biológia volt, amelyből alaposan felkészültem. Meglepetésemre, a magyar szóbeli bemutatandó fő témája éppen a biológiáról szólt! Emiatt könnyedén, szakszavakat felhasználva tudtam beszélni a vizsgáztató tanárok előtt, és itt is jó jegyet kaptam.

De a történet nem áll meg itt.

Az informatika (TIC) vizsgám utolsó perceiben véletlenül rossz billentyűkombinációt nyomhattam meg, mely teljesen kitörölte a dolgozatom megoldásait tartalmazó dokumentumot. Mindenütt kerestem, de nem találtam – és már csak percek voltak hátra! A tanárnő is odajött, és azt mondta, ha nem sikerül megtalálni, sajnos nincs mire jegyet adnia. Megpróbálta kideríteni, mi történhetett, de nem jött rá azonnal, és lassan már el kellett hagynunk a termet, mivel egy másik osztály informatika vizsgája következett. De ő végül mégsem hagyta annyiban a dolgot és tovább próbálkozott, míg lám, egyszer csak előbukkant az elkallódott dokumentum, s ek-

mindazoknak, akik segítettek nekem. Annak idején Isten létezésével együtt a Bibliát is elfogadtam, mint az Ő szavát, és az Ő ezt a döntésemet felhasználva, tovább vezetett.

Még iskolás koromban, a konfirmációmát követően megismertem egy fiút, akivel később, érettségi után újra találkoztam, majd végül megszerettem, és jóbarátokká lettünk. Az ő édesanyja egy kisebb felekezeti tagja volt. Ez a kedves hölgy, akit ugyancsak Marikának hívnak, szeretettel meghívott az ő istentiszteletükre. Eléggé habozva bár, de végül elmentem néhány alkalomra. Az egyik prédikáció az utolsó napok eseményeiről, vagyis a végidőkről szólt, egy olyan témáról, amelyről addig nem hallottam, és amely nagyon lenyűgözött.

Ezen kívül a lelkipásztor modora, viselkedése is megtetszett nekem, s ugyanúgy a gyülekezet többi tevékenysége. Ugyanakkor, amint az olvasó már ki is találhatja, itt is rövidesen megkaptam a helyem – vajon hol? Az ifjúsági kórusban! De részt vettem a többi ifjúsági tevékenységben is.

Minden héten az istentisztelet előtt csoportos bibliatanulmányozás folyt – s én megdöbbenve vettem észre, hogy a többi fiatal milyen jól ismeri a Szentírást. Ekkor elhatároztam, hogy én is rendszeresen olvasni fogom a Bibliát, hogy ekként választ kaphassak számos, időközben felmerült kérdésemre.

Eközben beiratkoztam a Babeş-Bolyai Tudomány Egyetem Közgazdasági fakultására, ahol végül elvégeztem a három éves menedzseri alapképzést.

Iskolám, az Apáczai Csere János Líceum

ként e vizsgán is nagyon jó eredményt érhettem el.

Mindhárom eset erősen elgondolkodtatott, és megerősítette hitemet a gondviselő Istenben.

További fejlemények

Kedves Olvasók! Isten mindannyiunkat vezet, és arra hív, hogy csak Őrá hallgassunk, és Ő legyen a legfontosabb az életünkben. Túl soknak tűnik ez számunkra? Én már nagyon fiatalon meghallottam az Ő hangját, és ezért örökké hálát adok Neki, és

Családi kép ballagásom alkalmával (2016)

Ezzel párhuzamosan Isten egyre erőteljesebben szólt a szívemhez: tegyem meg azokat a lépéseket, mely felől az Ő Igéjéből világosságot nyerhettem. Ilyen volt például a negyedik parancsolatban meghatározott bibliai nyugalomnap megtartása, és a hitvalló felnőttkeresztesség.

De egyrészt rettegtem attól, hogy miként mondjam el mindent szüleimnek, családomnak, másrészt nem éreztem magam sem méltónak, sem késznek arra, hogy Istennel szövetséget kösssek. Számos dolgot akartam még elintézni az életemben. Vonzottak a házibulik, a könnyűzene, szerettem nemcsak énekelni, hanem táncolni is – ezekről pedig éreztem és tudtam, hogy nem férnek össze többé mindazzal, amit Isten kér tőlem. Egyszóval nagyon féltem attól, amit joggal addigi életem legfontosabb lépésének tekintettem.

A döntés

Végül eljött a nagy nap: mindent elmondtam szüleimnek, nagyszüleimnek. Nem volt könnyű, de hiszem, hogy meg tudtak békülni elhatározásommal, és továbbra is ugyanúgy szeretnek engem. Ma már több mint két éve annak, hogy 2019 tavaszán Megváltómmal még szorosabbra fűztem a kapcsolatam. Azon a nyáron olyan békét és nyugalmat éreztem, mint még soha. Az illető fiúval azóta megszűnt a mélyebb barátságunk, mégis hálás vagyok Istennek, amiért általa, és még inkább édesanyja révén közelebb kerülhettem Megváltómhoz, és az Ő világosságához.

Életemet, mely azóta teljesen megváltozott, Isten kezébe helyeztem. Habár ma is küzdenem kell rossz szokásaimmal, pl. könnyűzene-függőséggemmel, melyet igyekszek keresztény, építő zenével helyettesíteni, megszerettem a Biblia olvasását és tanulmányozását, és

megfigyeltem, hogy ha ezzel kezdem a napot, akkor kedvesebb, türelmesebb vagyok mindenkivel, és győzni tudok rossz hajlamaim felett. Ugyanígy, ha nem hanyagolom el a gyülekezetbe való járást, az istentiszteleteket, s az Isten által megszentelt nyugalomnap megtartását, akkor másképpen telik a hetem, és érzékelem Isten áldásait.

Miután az egyetemi tanulmányaimat elvégeztem, több út nyílt előttem. Imában Isten elé tettem le ezeket a lehetőségeket, és egy idő után Ő egy teljesen új hivatás felé irányított – egy erdélyi magyar keresztény tévé- és rádióadásnak lettem a szerkesztője.

Befejezés

A Biblia ezt írja:

„Aki hű a kevesen, a sokon is hű az; és aki a kevesen hamis, a sokon is hamis az.” (Lukács 16:10)

Nagyon hálás vagyok Istennek amiért megmutatta magát az életemben, amikor kerestem

Őt, de akkor is, amikor nem tudtam, hogy szükségem van az Ő segítségére. És hálás vagyok Neki azért is, hogy egy kreatív munkahelyet adott nekem, fejlődési lehetőséget, és egészséget, hogy elkezdjek minél többet dolgozni Őérte. Mi, emberek sokszor látjuk úgy, hogy nincs kiút, és én is tapasztaltam ezt az érzést, de ne feledjük: azokban a pillanatokban is ott van Isten mellettünk, illetve mindig valamilyen céllal enged meg bizonyos próbákat, amelyek által csiszolni szeretne bennün-

ket. Ezért legyünk hálásak értük, mert mindezeket nagy szeretete folytán engedi meg életünkben Ő, aki Fiát sem sajnálta értünk odaáldozni.

„Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (János 3:16)

Babos Renáta-Krisztina,
a Speranța (Reménység) TV
és rádió szerkesztője,
Kolozsvár

Bodonkút

A Bodonkúti Református Egyházközség története és a falu történelmi háttere igen sok és értékes részletet rejt magában. Nagyon korai adatok szerint Óbuda (Bodonkút korábbi neve) is – a többi szomszédos falvakhoz hasonlóan – katonaviselt lakóssággal bírt, a Dobokai Vár

szolgálatába állva. A falu maga a Mezőség és Kalotaszeg határán van, így magyarázható az 1752-ből származó Umling Lőrinc által készített kazettás mennyezet, melynek 20 darabját 114 év után újra visszahelyezhettük (hű másolatban bár) a templom mennyezetére.

Számos kisnemes neve feltehető a családkönyvben és a falu jelenlegi magyar lakossága között (Deák, Jakab, Istvánffy, Gombár, Fábián). A Kolozsmostori Levéltár szerint már a kora középkorban volt temploma, mely a környező falvakat is szolgálta. Ugyanazon hiteles forrás említi *Budai Nagy Antalt*, a falu legismertebb, és Kós Károly novellájában idealizált szülőttjét, akiről tudjuk, hogy az 1437-es parasztfelkelésben jelentős szerepet töltött be.

A falu magyar közösségére mindig jellemző volt ez a kitartó, küzdő, hitét védő magatartásmód. Ehhez kötődik második közismert leszármazottja, *Babos Sándor*, a Református Egyház kimagasló mandzsúriai misszionáriusa.

Helyénvaló az a hitvallás, mely megerősíti e közösség hitét:

„Mert reménységben tartatunk meg...” (Róma 8:24)

A református közösség építő ereje abban is megnyilvánul, hogy ötödik éve a Kolozsvár–Szamosháti Társult Egyházközségek Köre egymást erősítve, összetartva gyarapodik. Kolozsvár rohamosan fejlődik felénk is, észak

Istentisztelet a bodonkúti gyülekezetben

A bodonkúti származású Babos Sándor (1903–1996) feleségével, Babosné Lőrincz Máriával (1901–2006) együtt majdnem húsz éven át a kínai misszióban, majd a második világháborút követően az amerikai magyar református gyülekezetekben szolgált.

fele. Évente 10-15 új taggal bővülnek a Társult Egyházközségek. Tény az is, hogy az elszármazottak újra felfedezik szüleik, nagyszüleik szülőfaluját, otthonát. Feljavítva azokat, lassan a gyülekezetek aktív tagjaivá válnak.

Istennek legyen hála, a templomok 95%-ban megújultak, mely új erőt, reményt ad ezeknek a közösségeknek Bodonkúton, Magyarmacskáson, Magyarfodorházán, Ördögkeresztúron és Kisküllőn.

Hittel, reménnyel, bizalommal. Máképp nem lehet, és nem is érdemes.

Gáspár Károly, lelkipásztor,
Bodonkút

Miért éppen ...?

Miért éppen Isten? Miért éppen a Biblia?

Ma, a poszt-keresztény, egyre ateistább, elpogányosodó nyugati világ befolyása alatt, országunk sokéves kommunista múltjával a hátunk mögött, számos kérdés tevődhet fel az emberek elméjében:

Biztos, hogy van Isten? És ha van, tudhatjuk-e, hogy milyen? És: vajon éppen a kereszténység az igazi vallás? Miért nem valamely másik, például az iszlám vagy a hinduizmus, vagy akármi más, vagy az összes együttvéve?

A Biblia: hát nemde azt is emberek írták? Hogyan lehet akkor ez *Isten szava*? És ha az is volt valamikor, biztosak lehetünk-e afelől, hogy az idők folyamán nem módosult, vagy nem vesztek-e el részek belőle? Akárhogyan is lenne, bízhatok-e egy ilyen régi könyvben, számít-e az valamit is

még ma, érdekelhet-e engem, e modern világban élő embert?

Ilyen és ehhez hasonló kérdések gyötrik azokat, akik elgondolkodtak már az élet dolgain. Szeretnék ezért most az olvasó elé tárni néhány lépést, amelyek által sikerült magamnak tisztázni az igazság ösvényét. Induljunk hát!

1. A tervezettség elve

Minden terv mögött egy tervező áll. Ezt részben az evolúcionista (a fejlődéselmélet hívei) is elismerik, akik habár a legbonyolultabb szerkezetek mögött (a sejt, a szem, az agy stb.) nem akarják meglátni, hogy *valakinek* mindezt ki kellett gondolnia, mégis, a sokkal egyszerűbb dolgoknál – mint például a régész ásólyomán kiforduló kis kőbalta esetében, melynek egyik vége le

van pattintva, a közepe meg ki van fúrva – rögtön felkiáltanak:

– Ezt ennek meg ennek a régi kultúrának egyik tagja készítette, ebben meg ebben az ősi korszakban!

Ha azonban erre reagálva egyiküktől megkérdeznénk a baltát illetően: „De hát miért? Lehet, hogy csak úgy magától keletkezett, a hegy mélyében... hiszen tudta a Természet, hogy ilyesmire szükségünk lehet...”

Erre valószínűleg megdöbbenve tekintene ránk, és talán az épelméjűségünkben is kételkedne, majd valahogy így válaszolna: „Kedves barátom, hát nem látod hogy *valakinek* itt egy lyukat kellett fúrnia, hogy a fejsze nyelét beilleszthesse? És ezen kívül többszöri élezés nyomai látszanak, amelyet biztosan valamilyen más

Még a legegyszerűbb tárgyak – mint pl. ezek a konyhai faeszközök – sem jöhetnek létre maguktól. Valakinek ki kellett gondolnia s elkészítenie őket.

Dassault Rafale típusú francia vadászpilóták

kődarabbal hajtottak végre...?! Hogy gondold, hogy az ilyesmi csak úgy magától létrejöhet?"

Igazat adva képzeletbeli beszélgetőtársunknak, hozzáfűzhetnénk: „Jó, de hát ha egy ilyen egyszerű kis szerszám sem jöhet létre csak úgy magától, akkor a sokmilliószor bonyolultabb szerkezetek – növények, állatok, rovarok, csillagrendszerek – előállhatnak csak úgy, önmaguktól?” Ez olyan mintha azt mondanám: Egy fatányért vagy egy cserépkorsót valakinek ki kell gondolnia, és el kell készítenie, ám egy vadászpilóta vagy egy tengeralattjáró magától, a véletlenek hosszú sorozata révén létrejöhet...

Sokan megkérdezik ilyenkor:

– Jó, de akkor, ha kezdetben nem létezett semmi, Isten *miből* teremtett? És Őt meg ki teremtette?

Először röviden az utóbbi kérdésre felelnék: ha Istent is valakinek teremtenie kellett volna, akkor Ő is csak egy teremtmény lenne – és ekként már nem lehetne Isten. Ám Istennek *definíció szerint* örök, végtelen, mindenható és mindentudó természetűnek kell lennie – mert ha nem, akkor ő is csak egy korlátozott,

véges lény lenne, mint például mi.

Másodsorban:

Azok a régi szép kémiaórák...

Sokszor keserves dolog volt tizenkét éven át a jelenlegi Báthory líceumba járni, többek között a kemény szigor miatt is, de ha most visszatekintek, nem volt mindez hiába. A kémiaóráinktól például különösen féltünk, de az egyik órán mondott valamit, ami azóta nagyon a fejembe vésődött. Az atomról beszélt, amely az atommagból és a körülötte a pályájukon röpködő elektronokból áll, ám amelynek felépítési arányai elképesztőek.

– Ne gondoljátok, hogy az atom úgy néz ki, mint a falon függő rajzokon – mondta. (Azokon egy nagyobb labda, az atommag, és körülötte néhány kisebb golyó volt kiabrázolva, nem messze tőle.)

– A valóságban teljesen másképpen van. Képzeljük el hogy veszünk egy gombostűt, és letezzük a főtéri Szent Mihály

templom tornya mellé. A gombostű pici feje az atommag, az első elektron pedig, mely akkora csupán, mint egy szikra, ott repül, ahol a kereszt van, hetven méter magasságban... Ilyenek a valódi arányok!"

Tehát az atom valójában egy *erőtér!* És minden, amit magunk

Az egész világ Isten ereje által állt elő: úgy, hogy az Úr a saját végtelen erejének egy részét anyag formájában rendezte el.

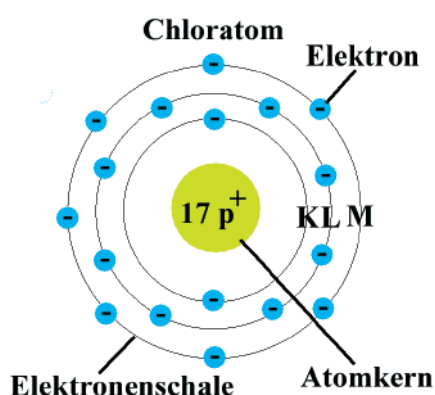
körül látunk, sőt mi magunk is, atomokból épül fel – oxigénből, hidrogénből, szénből, nitrogénből...¹

Már az is hihetetlen, hogy az em-

beri tudomány mindezekbe bele tudott tekinteni, de Isten ezt is egy cél érdekében tette lehetővé: azért, hogy rádöbbenjünk, hogy e világban minden csak *erőtér*, azaz energia, és így jobban fel tudjuk fogni, hogy *az egész világ Isten ereje által állt elő*: úgy, hogy az Úr a saját végtelen erejének egy részét anyag formájában rendezte el.

A Szentírás ezt ekképpen mondja el:

¹ A piciny atommagban levő protonok és neutronok esetében is ilyen megdöbbentő arányok uralkodnak.

Niels Bohr (1885–1962)
dán fizikus atommodellje

„Hit által értjük meg, hogy a világ Isten beszéde által teremtett, hogy ami látható, a láthatatlanból állt elő.” (Zsidók 11:3)

Vagyis: a szava, vagy akár gondolata által is teremteni tudó Isten az Ő láthatatlan erejéből alkotta meg az általunk is látható anyagot felépítő, mérhetetlen számú atomot, és csodálatos bölcsessége által a világmindenség működő rendszerévé formálta őket.

Isten hatalma az, amely előhozta, és *fenn is tartja* minden pillanatban a világmindenséget: a bolygók és csillagrendszerek forgását, a sejtek működését, a magok csírázását, szívünk dobbanását.

Krisztus Urunkról például ezt olvassuk:

„(...) mindenk Ő általa és Őréa nézve teremtettek. Ő előbb volt mindennél, és minden Őbenne áll fenn.” (Kolossé 1:16–17)

Máshol pedig:

„(...) az Isten ez Aki hatalma szavával fenntartja a mindenséget.” (Zsidók 1:3)

Isten erőteljes szava szólt és lett. Íme, egy példa – a Nap, a Hold és a csillagok teremtése:

„És monda Isten: Legyenek világító testek az ég mennyezetén (...) És úgy lőn. (...) Teremté tehát Isten a

két nagy világító testet (...) és a csillagokat.” (1Mózes 1:14–16)

El tudjuk-e mindezt képzelni? Ha Isten valóban mindenható, akkor természetesen megtehetette ezt! Hisz nem ember Ő, hogy valami is lehetetlen legyen számára!

„Nagyok és csodálatosak a te dolgaid, mindenható Úr Isten...” (Jelenések 13:5)

2. A szeretet nagy elve

Kedves Olvasó! E pillanatban meghívlak, nézzünk körül figyelmesebben e világban! Valóban sok a szenvedés, jelen van a halál, a betegség, a különböző természeti katasztrófák..., de mindezek a bűn következményei, amelyek, okozukkal együtt, nemsokára fel lesznek számolva. De mindezekon túl meg tudod-e látni a Teremtő nagy szeretetét?

Lám, a virágok, madarak mennyi színben pompáznak...! Az anya szíve alatt hordja kicsinyét, és alig várja megszületését annak, aki szíve dobbanását hallgatva készül az élet nagy kalandjára, amelybe drága édesanyja vezet majd be... De miért

nem fekete-fehér minden? És miért nem fejlődnek és születnek gyermekeink egy fán lógó zacskóban? Isten ezt is megtehetette volna!

Miért oly illatos a narancs héja, amikor körmünket belevájjuk? És a gerezdek is pontosan úgy, falatnyian sorakoznak, mintha zamatukkal szánkba kíváncskoznának...

Mi az a csoda, amely lejátszódik, amikor az egymásnak rendelt fiú és lány egymásra tekintenek?

Igen, a gyönyörű naplementék, a fenyők övezte, hűs hegyi tavak, melyekben úszva a menny

békéje és öröme csillan fel szívünkben..., a mindhalálig tartó, hű barátságok, az önfeláldozó, szülői szeretet, a valóban szent házasságok boldogsága, és megannyi más: mindezek a mi csodálatos Alkotónk irántunk való lenyűgöző szeretetéről beszélnek...

„És mi megismertük és elhittük az Isten irántunk való szeretetét. Az Isten szeretet, és aki a szeretetben marad, az Istenben marad, és az Isten is őbenne.” (1János 4:16)

A szeretet nagy elve a természet világából is leolvasható

3. Az információelmélet

Ennek egyik elve szerint, egy információs rendszerben csak az lehet benne, amit beletettek. Azaz: tegyük fel, hogy egy teljesen új számítógémem van, és szeretném a kínai nyelvet megtanulni. Ehhez pedig szükségem lenne egy kínai nyelvjavító programra.² De ki tudná ezt nekem elkészíteni? Természetesen csak olyasvalaki, aki ismeri e nyelvet, azaz aki birtokában van a kínai írásmódnak, szókincsnek és nyelvtannak.

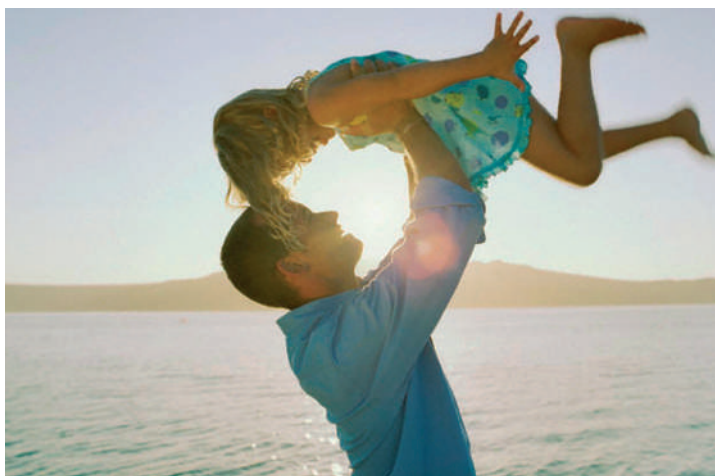
Kedves Olvasó! Tudtuk-e, hogy a mi elménk nagyon hasonlít egy számítógéphez? Ebbe valaki a szeretet nyelvét, képességét is beprogramozta, azaz beleültette. De hát ki tehetette volna ezt meg? Csupán egy olyan Valaki, aki rendelkezik a szeretet képességével, birtokolja azt. A légüres tér, a jéghideg, személytelen úr, vagy egy hatalmas robbanás – melyek semmiféle lelki tulajdonsággal sem rendelkeznek, ám amelyekben, az evolúcióelmélet hívei szerint eredetünk keresendő – miképpen ültethette volna belénk a szeretet, a barátság, a megbocsátás vagy az önfeláldozás ajándékait, vagy akár a kutyánkba is a hűség és ragaszkodás képességét?

Léteznie kell tehát egy nagy Alkotónak, egy Programozónak, Aki mindenek mögött áll, és Aki birtokában van a szeretet csodálatos képességének.

² Ez mutatná ki a hibákat a számítógépen megírt írásbeli gyakorlataimban.

4. A kommunikálás vágya

Ha az Alkotó szerető lény, akkor vágyik arra, hogy valamikép-

Valaki belénk ültette a szeretet képességét és a kommunikálás vágyát.

pen kapcsolatban legyen teremtményeivel. Valóban, a szerető szülő is alig várja, hogy munkából hazatérve a gyermekeit magához ölelje, és mindent elmeséljenek egymásnak. Ugyanígy, a szerető házastársak vagy a fiatal szerelmes pár állandóan egymás jelenlétére, meghitt közösségre vágykoznak, amikor szívüket, lelküket kitárthatják egymás előtt.

A kísérlet

Egy rettenetes kísérletről hallottam a 19. századból, amikor az egyik európai uralkodó parancsára árva kis csecsemőket külön szobákba helyeztek, etették, fürdették, ellátták őket, de senki sem szólhatott hozzájuk, sem ölbe nem vehette őket..., hadd lássák, mi történik velük. Az eredmény: minden különösebb betegség nélkül, a kis babák egy éven belül meghaltak.

Valóban, a szeretet hiányában mind a lélek, mind a vele oly szoros kötelékben levő test elpusztul.

Ekképpen tehát, a szerető Isten sem zárkozhat el némán gyermekeitől, mert ez már nem lenne szeretet. De vajon hogyan lép kapcsolatba velünk?

A vallások

Így érkezünk el a különböző vallásokhoz, amelyek mindegyike azt állítja, hogy Isten – vagy az istenek – nevében szól, és isteni kinyilatkoztatás birtokában van.

Az Isten utáni kutatásaim kezdetén, sok évvel ezelőtt értem el e pontra, és azonnal körülnéztem a vallások palettáján: hátha nem a kereszténység meg a Biblia mutatják be az igaz Istent, hanem az iszlám, a buddhizmus vagy a hinduizmus. Olvasni kezdtem hát az ezekről fellelhető könyveket, míg egy napon...

A Déli pályaudvaron

1990 nyarán vonatra vártam a Déli pályaudvaron, amikor is egy könyvstandhoz közeledve egy kis könyvre esett a tekintetem: *Jézus Krisztus, vagy Buddha, Mohamed, hinduizmus*³. Azonnal megvettem, olvasni kezdtem, és mire a vonat Püspökladányig ért, hirtelen minden világos lett előttem.

A nagy vallásokról valóban sokat írtak már, és a mostani cikkbe már nem férne bele egy kiterjedtebb elemzés, ám e lap későbbi számaiban megpróbáljuk röviden, ám annál részletesebben bemutatni őket. Addig is, egy nagyon kifejező példázattal szeretném bemutatni azt, amit akkor és azóta is megértettem:

A példázat

„Volt egyszer egy ember, aki útján haladva beleesett egy nagyon mély gödörbe. Megpróbált

³ A könyv szerzője: dr. Gerhard Bergmann, megjelent az Evangéliumi Iratmisszió kiadásában.

kijutni, vergődött, kínlódott, de hiába. Végző kétségbeesésében kiáltani kezdett.

Arra haladt *Mohamed*⁴, meghallotta, és megállt a gödör szélén:

– Látom, beleestél a gödörbe..., de hát, minden, ami történik, Allah akaratából van – és ott hagyta.

Arra ment *Krishna*⁵, és lenézett:

– Ha kihúzlak, nem számít, ha otthagylak, az sem számít. Semmi sem számít, csak a megvilágosodás – és otthagya.

Ekkor arra ment Krisztus, megsajnálta és azonnal kihúzta az illetőt.”

Ne felejtjük el, hogy ez csak egy példázat, és *nagyon sok jó és segítőkész ember van a nem-keresztény vallások tagjai között*, miközben ezzel egyidőben sajnos mi, keresztények sem gyakoroljuk sok eset-

Shri Asaram Ji Bapu (szül. 1941), az egyik leggazdagabb indiai guru. 2014-ben vagyonát kb. 1,3 milliárd dollárra becsülték.

ben felebarátainkkal szemben azt a szerető törődést, amire az Úr tanított: „*Szeresd felebarátodat, mint önmagadat.*” (Máté 22:39)

Ugyanakkor itt a vallások alapvető tanításáról van szó: mind az

Szenny és szegénység Indiában

iszlámban levő *kiszmet*, mind a hinduizmus meg buddhizmus *karma* tanítása alapvetően a *fatalizmust*, vagyis az előre megírt végzetbe való beletörődést sugallja. A karma törvénye például, amely elválaszthatatlan a *reinkarnáció*, az újabb meg újabb testben való megszületés tanításától, olyan, mint egy pontszám:

„Azért vagy most beteg, nyomorék vagy szegény, mivel egy előző életedben rossz karmát gyűjtöttél. Engedelmeskedj tehát ez életedben a vallási előírásoknak, és a következőben egy magasabb kasztban fogsz megszületni, talán éppen herceg leszel...”

E tanítás eredményeképpen Indiában például milliók születnek és halnak meg az utcákon az éhség, a betegségek meg a nyomor miatt, míg a hinduizmus szentjei, a guruk meg a papok közül sokan hatalmas vagyonokat gyűjtenek össze az őket imádók adományaiból, anélkül, hogy az útszélén heverő szerencsétlenekre gondolnának. A muzulmán vi-

lágot is számos helyen szegénység, korrupció és az egymással való kegyetlen küzdelem jellemzi, hisz Mohamed is nemde karddal alapította meg vallását, és harcosait az egész világot legyőzni küldte szét?

5. És Jézus?

Mennyivel más az Úr tanítása: ő megalázta magát, szolgálai formát vett fel, tanítványai lá-

bát mosta, a tömegeket táplálta és gyógyította, és imádkozott az arcába köpdőső és őt verő, gúnyoló gonosz emberekért.⁶

Máté 25: 35–40 verseiben pedig ezt olvassuk:

„*Mert éhes voltam és ennem adtatok, (...) jövevény voltam, és befogadtatok, (...) mezítelen voltam, és felruháztatok.*” És az üdvözültek ekkor megkérdezik: „*Mikor láttunk, hogy éheztél, (...) jövevény voltál (...) vagy mezítelen voltál...? Akkor az Úr így felel majd nekik: „Bizony mondom néktek, hogy amennyiben megcselekedtétek eggyel az én legkisebb atyámfiai közül, velem cselekedtétek.*”

Jézus tanítása az egymás iránti szeretet és irgalom. De hát, mondhatná valaki, a keresztény világ történelme is tele van egymás elleni háborúkkal, elnyomással, borzalmakkal és igazságtalansággal!

Valóban, de az inkvizíció meg a középkori várkastélyok kínozókamráitól kezdve a modern idők lágerekéig mindezt olyanok cselekedték, akik, ha névleg esetleg keresztények is voltak, de Krisz-

⁴ Az iszlámvallás alapítója.

⁵ Hindu istenség.

⁶ Lásd: Filippi 2:7–8, János 13:5, Máté 14:19–21, 15:30, Márk 15:19, János 19:3, Lukács 23:34–35

tust valójában nem ismerték meg, és életüket sem adták át neki. Magára Jézusra pedig ki tudna egy rossz szót is mondani?

A kardját előrántó, Mesterét vérontás árán is védelmezni kész Péterhez például így szólt a Békesség Fejedelme:

„Tedd helyére szablyádat, mert akik fegyvert fognak, fegyverrel kell veszniök.” (Máté 26:52)

És ezek után meggyógyította a rátámadók egyikének, Málkusnak a sebét (Lukács 22:51, János 18:10).

Ki tesz, ki tett még ilyet? És nem csak ennyit tett, hanem a Golgotán helyettes áldozatként titokzatos módon mind az Őt gyűlölők, mind az Őt szeretők bűnterhéért szenvedett – az első emberpártól kezdve a történelem végén élő utolsó emberekig. Ezt semmilyen egyéb vallás alapítója nem tette, nem tehetette meg, sőt, a pogány vallási rendszerek még el sem tudják képzelni akár félelmetes istenségeik részéről sem az ilyen áldozatot.

A szeretet Istene és az Ő Szava

Évszázadok kódéből hangzik ma is felénk Annak szava, aki a bűneinkért járó büntetést ön maga fizette le:

„Szeressétek egymást, amint én szerettelek titeket.” (János 15:12)

És János apostol megerősíti:

„Az Isten szeretet, és aki a szeretetben marad, az Istenben marad, és az Isten is őbenne.” (1János 4:16)

Teremtőnk az igaz Isten!

Ne riadjunk vissza, ha úgy érezzük, nem látunk még tisztán! Tanulmányozzuk lehetőségeinkhez mérten a többi vallás tanítását is, de tegyük ezt úgy, hogy ezzel párhuzamosan a Bibliát is olvassuk, és imában kérjük Isten-

zadok folyamán a pusztulástól, módosítástól; hiszen ha nem így lenne, akkor már minden valódi támasz és világosság nélkül élnénk, kiszolgáltatva a tévtanítások bármiféle szelének – s ezt a szerető Atya nem hagyhatta, és nem is hagyhatja.

És ha majd az Ő, mi bennünk munkálkodó Lelke a Biblia mellett tesz tanúbizonyságot – ahogyan az én esetemben is történt, az Ő kegyelméből, harminckét évvel ezelőtt –, akkor ne habozzunk: adjuk át életünket Őneki engedelmességre, és induljunk el bízón Ővele a mennyei hazánk fele vezető úton.

„Szenteld meg őket a Te igazságoddal: a Te

igéd igazság.” (János 17:17)

„És mi megismertük és elhittük az Isten irántunk való szeretetét... Mi szeressük Őt, mert Ő előbb szeretett minket!” (1János 4: 16, 19)

„Mert ami Istenben láthatatlan, tudniillik az ő örökkévaló hatalma és istensége, a világ teremtésétől fogva az ő alkotásából megértetvén megláttatik...” (Róma 1:20)

Jancsó Erik, Kolozsvár

A Biblia az, amely a valódi, szerető Istent mutatja be

től: nyissa meg szemeinket, hogy megláthassuk és megismerhesük Őt, a Szeretet Istenét, megmutatva nekünk, hol található meg az ő valódi üzenete mihozzánk, e földi élet vándoraihoz.

Igen, Isten döntése alapján a Bibliát isteni ihletésre hozzánk hasonló emberek írták,⁷ és Isten Gondviselése őrizte meg azt a szá-

⁷ „Mert sohasem ember akaratából származott a prófétai szó; hanem a Szent Lélektől indítatva szólottak az Istennek szent emberei.” (2 Péter 1:21)

GYERMEKOLDAL

Mózes élete Egyiptomban (2Mózes 2. fejezet)

„Ha atyám és anyám elhagynának is, az Úr magához vesz engem”
(Zsoltár 27:10)

Ábrahám utódai hosszú ideig laktak Kánaánban. Zsidóknak vagy izraelitáknak nevezték őket. Később az Úr utasítására elköltöztek egy másik országba, Egyiptomba, ahol a királyt fáraónak hívták. Itt az izraeliták jobb körülmények között éltek, megsokasodtak és megerősödtek. Amikor látta ezt a fáraó, megijedt. Azt gondolta, hogy elragadják hatalmát, és Izrael népe elfoglalja Egyiptomot. Ezért rendeletet hozott, amellyel az izraelitákat rabszolgákká tette. A nép mellé vezetőket rendelt, hogy keményen dolgoztassák őket. Szalmából és agyagból kellett téglát készíteniük. Azután egy másik kegyetlen törvényt is hozott: minden megszületett kisfiúnak meg kellett halnia.

Az egyik izraelita családban egy fiatal asszonynak éppen ez időben született kisfia. A szülők boldogok voltak, amint látták az egészséges és szép babát. Elhatározták, hogy megmentik a kicsit. Három hónapos koráig sikerült házukban rejtegetniük a csecse-

mőt. De nem sokáig tarthatták már maguknál. Mit tegyenek? Nehéz szívvel Istenhez imádkoztak tanácsért. Az édesanya ezután egy fedeles gyékénybölcsőt font a picinek. Szurokkal bekente, így nem tudott rajta befolyni a víz. Gyengéden belefektette a csecsemőt. A kosarat a Nílus folyó partjához vitte, és a sűrű sás közé rejtette.

Mirjám, a kisbaba testvére messziről figyelt, s a part közelében maradt. Várta, hogy mi történik kistestvérel. Hamarosan a fáraó leánya

jött szolgálólányaival a folyópartra. Megpillantotta a kicsiny gyékénybölcsőt. Beküldte érte egyik szolgálóleányát a sás közé. Amikor a királylány fölemelte a kosár tetejét, a csecsemő felsírt. A fáraó lánya megsajnálta a gyermeket. Így szólt:

– Zsidó asszony gyermeke lehet ez! Hazaviszem őt!

Ekkor odament Mirjám, és megkérdezte a fáraó lányát:

– Keressek neked egy asszonyt, aki szoptatná neked a csecsemőt?

A királylány megörült a lehetőségnek. Engedélyt adott arra, hogy hozzon valakit, aki gondját viseli a gyermeknek. Mirjám elszaladt haza, majd anyjával tért vissza.

– Ha gondját viseled a csecsemőnek, megfizetem neked – mondta a királylány. Így a fiút saját édesanyja tudta gondozni kiskorában.

Idővel a fáraó lánya annyira megszerette a kisfiút, hogy örökbe fogadta. Úgy nevelte, mint a saját gyermekét.

– **Mózesnek** fogom hívni – jelentette ki –, hiszen a folyóból húztam ki őt.

Mózes még fiatal gyermek volt, amikor a fáraó udvarában került. Ott nevelkedett, de sohasem felejtette el saját népét és az igaz Istent.

Ismétlő kérdések:

- ❖ Hová költöztek Ábrahám le-származottai?
- ❖ Milyen rendeletet hozott a fáraó?
- ❖ Mit tett egy házaspár a kisfiával?
- ❖ Ki találta meg a kosarat, és hol?
- ❖ Mi történt a csecsemővel?
- ❖ Mikor került Mózes a fáraó lányához a királyi udvarba?

Papirusznád:

Az ősi időkben sok helyen termett papirusznád, amelyet sok mindenre használtak. Elsősorban papírt készítettek belőle. Hosszú csíkokra vágták a nád szárát, és kivájták a belsejét. A rostcsíkokat egymáshoz ragasztották, és simára ütögették.

Tudtad-e, hogy...

Egyiptomban a legtöbb ember a Nílus folyó mentén él. Vizüket teljesen a Níusból nyerik, legyen az ivásra, vagy mosakodáshoz, növények öntözéséhez használt víz. Az izraeliták idejében az éves esőzések kiárasztották a folyót. Amikor a víz visszahúzódott, a talaj, amit hátrahagyott, jó termőföld volt. Ma már egy hosszú gáttal képesek az egyiptomiak szabályozni a Nílus vizének folyását.

Feladatok

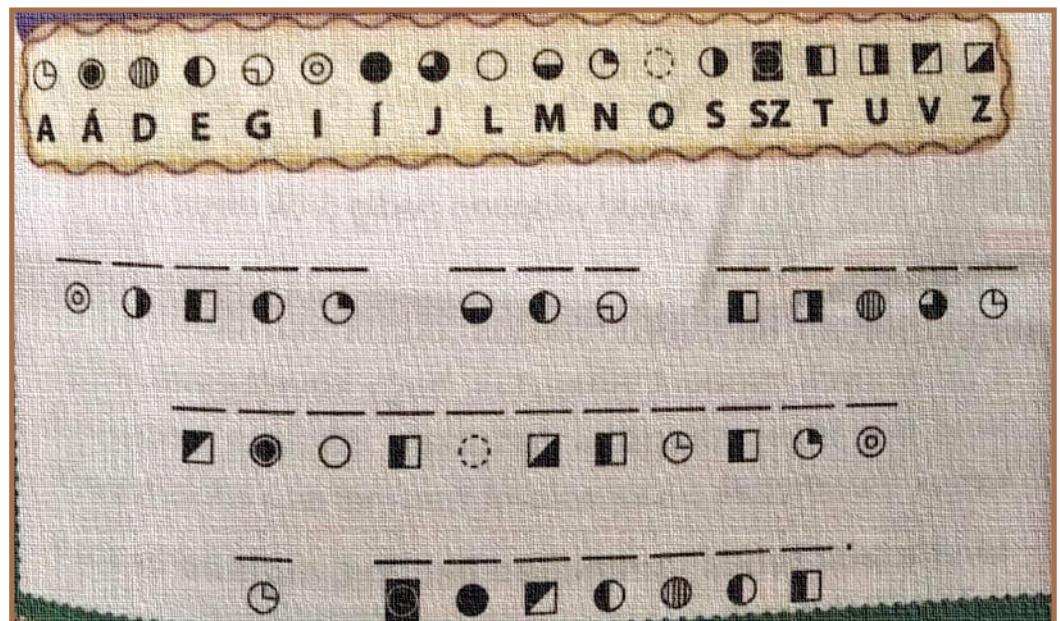
Színezd ki az alábbi képet tetszés szerint. Figyelj arra, hogy a fekete vonalon belül maradj és használj minél több színt. Jó színezést kívánok!

Ha sikerült kiszínezned a képet s az üzenetet is sikeresen megfejtetted, és

úgy gondold, hogy szívesen megmutatnád nekem, akkor egy felnőtt segítségével küldd el nekem lefényképezve a következő e-mail címemre:

emilia.pap.25@gmail.com

Sok sikert!

A kód segítségével fejsd meg, mit tehet érted Isten!

Írta: **Pap Emília**

Illusztrációk: **Somogyi Abigél**

Mindketten a szilágysági Kraszna község szülöttei.

Ifisarak

Minden napon áldalak Téged

Egyszer egyik diákom ezt mondta:

– Tanár úr, olyan furcsa olvasni a Bibliában, hogy Isten azt kéri tőlünk, hogy dicsőítsük Őt. Miért kell dicsőíteni meg dicsérni? Például Madách Imre *Az ember tragédiája* című művében Lucifer azzal vádolja meg az Urat, hogy ön maga dicsőségére írt költeményt. Úgy tűnik, igaza van: mintha Isten azért teremtette volna ezt a világot, hogy „bezsebelje” a dicséret és a dicsőítést mindezért...!

Egy pillanatig elgondolkodtam, majd így válaszoltam:

– Képzeld el, hogy a szüleid, a barátod vagy az osztálytársad adnak neked valami ajándékot. Vagy egy kiránduláson megsérül a lábad, s már alig tudsz menni a hegyi ösvényen, amikor egy társad segít neked: rá támaszkodhatsz végig a hazafelé vezető úton. Mit éreznél ilyenkor? Nélküle nem tudtál volna hazamenni. Mit mondanál neki? Vajon ez egy muszáj-dicséret és muszáj-köszönet lenne? Biztosan nem! Nagyon hálás lennél annak, aki segített rajtad, és szívből elismernéd a jószágát. Mennyivel inkább köszönet és hála illeti meg Istent, aki annyi minden jót ad nekünk!

Dávid naponta és szívből dicsérte Istent. Vajon miért? Hogy élte a mindennapjait? Minden nap újabb és újabb tapasztalatokat szerzett Istennel, egyre jobban megértette az Ő szeretetét a természet művein, vagyis az Ő

alkotásain keresztül. Látta Isten jószágát, szüntelen saját bőrén tapasztalta nagyságát és hatalmát. Ezen túl pedig megfigyelte az életében a gondviselés kegyelmét: a ragadozókkal való harc során, ellenségei elől való menekülése közben, vagy a túlerővel való csatákban – és sok más helyzetben.

Napjainkban is az Istent dicsőítő, Őrá támaszkodó életű ifjú vagy felnőtt lesz igazán bátor a nehéz helyzetekben. Most pedig figyeljük meg a Góliáttal való harcra készülő Dávid szavait:

„És felele Dávid Saulnak:

– Pásztor volt a te szolgád, atyjának juhait mellettem; és ha eljött az oroszlán és a medve, és elragadt egy bárányt a nyáj közül: elmentem utána és levágtam, és kiszabadítottam szájából. Ha pedig ellenem támadott: megragadtam szakállánál fogva, és levágtam és megöltem őt.

A te szolgád mind az oroszlánt, mind a medvét megöltem: Úgy lesz azért e körülméletlen Filiszteus is, mint azok közül egy, mert gyalazzal illeté az élő Istennek seregét.

És monda Dávid:

– Az Úr, aki megszabadított engem az oroszlánnak és a medvének kezéből, meg fog szabadítani engem e Filiszteusnak kezéből is.” (1 Sámuel 17:34–37)

Az tudja naponta dicsőíteni Istent és hálát adni jószágáért, és Neki tulajdonítani a szabadítást, aki megfigyeli és észreveszi életében az Ő működését, személyes kapcsolatot ápolva Vele. Az ilyen ember tud szívből így szólani:

– Minden napon áldalak Téged!

Kívánom, kedves Barátom, neked és mindannyiunknak, hogy mi is tapasztaljuk meg a saját életünkben Isten jelenlétét, érezzük, hogy segít, vezet nap mint nap,

mindenféle helyzetekben. Ne vegyük természetesnek a sok ajándékot és jót, amit naponta kapunk Tőle - az életet, a családjunkat, az emberi kapcsolatokat, a tanulást, a munkát, szolgálatot, az egészséget, a táplálékot! Tudatosan figyeljünk ezekre, köszönjük meg Neki, és akkor mi is tudjuk majd szívből dicsőíteni Őt, és a mi életünket is bearanyozza a hála érzete és öröme.

„Magasztallak téged Istenem, királyom és áldom nevedet örökkön örökké. Minden napon áldalak Téged és dicsérem neved örökkön örökké. Nagy az Úr és igen dicséretes, és az Ő nagysága megfoghatatlan.” (Zsoltár 145:1–2)

„Az én lelkem oroszlánok között van, tűzokádók között fekszem; emberek között, akiknek foguk dárda és nyilak, nyelvök pedig éles szablya. Magasztaltassál fel az egek felett, oh Isten! Mind az egész földön legyen a te dicsőséged! Há-

lót készítettek lábaimnak, lelkem meggörnyedett; vermet ástak én előttem, de ők estek abba.(...)

Hálát adok néked, én Uram, a népek között, és zengedezek né-

ked a nemzetek között. Mert nagy az egekig a te kegyelmed, és a felhőkig a te hűséged. Magasztaltassál fel az egek felett, oh Isten! Mind az egész földön legyen a

te dicsőséged!" (Zsoltár 57:5-7,10-12)

Szabó Attila, nyugdíjas lelkész és biológianár, Balatonfüred

Erdélyi Bibliainskola

Harmadik rész: Az Atya Isten

Bevezető

Ézsaiás úgy jellemzi Isten szeretetének nagyságát, mint amely nagyobb az anya gyermeke iránti érzésénél is:

„Megfeledkezik-e csecsemőjéről az anya, nem könyörül-e méhe gyermekén? Ha mások megfeledkeznének is, én nem feledkezem meg rólad!” (Ézsaiás 49:15).

Másrészt Jézus Urunk a Szentháromság első személyét Atyának nevezi. Például:

„Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben...” (Máté 6:9)

„Az én Atyámnak házában sok lakóhely van...” (János 14:2)

Történet

A messze északon egy nap a hatalmas jegesmedve-anya két kis bocsot ellett. Miután kinyílt a szemük, levezette őket a jégbarlangból a tengerre. Itt megtanította őket, hogyan fogjanak halat, fókát és rozmárt. Nem messze tőlük már jó ideje egy hajó került a jég csapdjába. A veszteglő hajón fogyni kezdett az élelem, ezért az egyik matróz elhatározta, hogy szigonnal próbál fogni egy fókát. Ekkor fókaszörmével álcázta magát, és útnak indult, egy légzőnyílást keresve a jégen.

Az anyamedve megpillantotta, de csak az ember szörmés hátát látta, ahogy az a léknél ült. Állatnak gondolta, ezért a medve meg a bocsok hason csúszva, cikkcakkban haladva közelítették meg, nehogy elijesszék a zsákmányt. Éppen amikor a medvék készültek lecsapni áldozatukra, megjelent egy fóka. Ahogy az ember felugrott, a szigonyt a levegőbe emelve, hirtelen meglátta a medvéket. Ijedtében elejtette a szigonyt, és hanyatt-homlok menekült a hajó felé, életét mentve.

Ezután napokon keresztül figyelték az emberek a medvéket távcsöveikkel. Az egyik nap egy rozmárt öltek meg a kutyáik szá-

mára. A rozmárszag a medvéket is közelebb vonzotta. Ekkor az emberek magukhoz vették fegyvereiket, és egy kis csónakkal a medvék után eredtek. Az anyamedve a vízbe menekült a bocsokkal együtt, és egyik jégtáblától a másikig úsztak. A bocsok azonban hamar elfáradtak. Az anyjuk tolta, biztatta őket, végül a saját testével takarta be kicsinyeit, miközben a jégen pihentek.

Az emberek ekkor célba vették a medvét, és tüzelni kezdtek. Az anyamedve nem félt: az ellenség fegyvereinek ropogása közepette felágaskodott a hátsó lábaira, és hatalmasat üvöltött. Majd mintegy sajnálkozó dörögéssel visszafeküdt, eltakarva bocsait erős mellső lábával. Utolsó erejét összeszedve, halála előtt megnyalogatta a kis fekete orrukat, azután óvatosan betolta őket a vízbe a veszély elől. A csodálatos, önfeláldozó anyai sze-

retet ekkor sem felejtkezett el a kicsinyeiről!

Alkalmazás

„Isten kimondhatatlan szeretettel szeretett bennünket, ami akkor talál bennünk visszhangra, amikor felfogjuk szélességét, hosszúságát, magasságát és mélységét ennek a minden emberi értelmet felülmúló szeretetnek.” (Ellen Gould White: *Gondolatok a Hegyi beszédről*, 70. old.)

Sátánnak sikerült torz képet kialakítani az emberekben Istenről. Számos jellemző, amelyet Alkotónkról elhintett, a Hitetőt tükrözi: önző, szigorú, diktatórikus, könyörtelen, bosszúálló, nehezen megbocsátó és gyorsan büntető. Mivel Isten jellemét félreértették és félremagyarázták, **Jézus eljött erre a földre, hogy megmutassa a világnak, milyen Isten a valóságban:**

„Aki engem látott, látta az Atyát.” (János 14:9)

Ugyanakkor mindennapi élete követendő példa számunkra, hogy mi is helyes képet nyújthassunk Isten jelleméről a világnak. Életünk által mások is megismerhetik és dicsőíthetik a mennyei Atyát.

„Isten ugyanis, aki ezt mondta: »Sötétségből világosság ragyogjon fel«, ő gyújtott világosságot szívünkben, hogy felragyogjon előttünk Isten dicsőségének ismerete Krisztus arcán” (2 Korintus 4:6). Vajon a világban való jelenlétünk és életünk eloszlata-e Sátán hazugságainak sötétségét Istenről? Vajon árad-e belőlünk az Ő dicsőségének, jóságának, kegyelmének és igazságának fénye? Visszhangozzuk-e Isten dicséretét, hogy azok, akikkel találkozunk, egy kicsit jobban megértsék Atyánk szeretetének nagyságát? Szere-

Jézus Krisztus eljött földünkre, hogy az Atya szerető jellemét bemutassa. (A kereszttűt X. stációja: Krisztust megfosztják ruháitól – Kárásztelke, Szilágy megye. Bronzöntvény. Deák Árpád szobrászművész alkotása)

tünk-e beszélni az Ő csodálatos munkájáról, amit értünk és bennünk végez?

Különbséget tesz-e a Biblia az Atya Isten és a Fiú Isten között?

Az Ószövetség is utal ilyen megkülönböztetésre, de az Újszövetség világosan beszél az Atyáról és a Fiúról. Isten elküldte a Fiút (János 3:16¹). A Fiúisten a Teremtő (Zsidók 1:1-2²; János 1:1-3, 14). Krisztus vezette ki Izraelt Egyiptomból is:

„A lelki kősziklából ittak, amely velük ment. Az a kőszikla pedig a Krisztus volt.” (1 Korintus 10:4)

A Biblia beszél az Atya és a Fiú között lévő szoros kapcsolatáról is:

„Isten ugyanis Krisztusban megbékéltette a világot önmagával.” (2 Korintus 5:19)

„Én és az Atya egy vagyunk.” (János 10:30)

¹ „Úgy szerette Isten a világot, hogy egy szülött Fiát adta...”

² „... Isten (...) ez utolsó időkben szólott nekünk Fia által, akit tett mindenek örökösévé, aki által a világot is teremtette.”

Tudatosul-e bennünk, ahogy Isten kegyelme és bocsánata vegyül az igazságosságával?

Az Ószövetség tele van Isten bocsánatának az ígéreteivel. Pl. Mikeás 7:19-ben ezt olvassuk:

„A tenger mélyére dobja minden vétkünket.”

A tenger mélyére? A csendes-óceáni Mariana-árok több mint 11.000 méter mély. Ha a Mount Everest, amely a világ legmagasabb hegycsúcsa, belemerülne az óceánnak ebbe a mély részébe, több mint két kilométerrel lepné el a víz. Ebben a mélységben a nyomás hat tonna négyzetcentiméterenként, vagyis 6000-szer nagyobb, mint a tengerszinten.³ Isten tehát azt mondja, hogy nagyon messze veti a bűneinket. Képzünk el 11 kilométernyi mélységet! Ott mind eltűnnek! Istenünk megbocsátó és együttérző. Nincs határa megbocsátó szeretetének!

³ A tengerszint magasságában mérhető 1 atmoszférányi nyomás ugyanis kb. 1 kg/cm².

Ismétlés

- 1) Az Atya Isten úgy szeret minket, mint ~~~~~ a gyermekeit.
 - 2) Ha megtérünk hozzá, bűneinket a ~~~~~ mélyére veti.
 - 3) Kegyelme és bocsánata azonban vegyül ~~~~~.
 - 4) Az Atya ~~~~~ megbékéltette a világot önmagával.
 - 5) Aki Jézust látta, látta az ~~~~~.
- (Azt, szülő)
- (Innen választhatunk: tenger, Krisztusban, igazságossággal.)

Tanulmány

Az Atya Isten tulajdonságai

- ❖ Bölcsessége felfoghatatlan számunkra
„Mert amint magasabbak az egek a földnél, aképpen _____ az én utaim utaitoknál, és gondolataim gondolataitoknál!” (Ézsaiás 55:9)
- ❖ Ő mindig megtartja ígéreteit.
„Tudjátok meg azért teljes szívetek és teljes lelketek szerint, hogy egy szó sem esett el mindama jó szóból, amelyeket az Úr, a ti Istenetek szólott vala felőletek. Minden _____ rajtatok, egy szó sem esett el azokból!” (Józsué 23:14)
- ❖ A mennyei Atyánk mindenható.

„Ah, ah, Uram Isten! Ímé te teremtetted a mennyet és földet a te nagy hatalmaddal és a te kiterjesztett karoddal, és semmi sincs _____ előtted!” (Jeremiás 32:17)

Ez azt is jelenti, hogy ott, ahol mi már semmiféle kiutat sem látunk, Neki még mindig ezernyi megoldása van.

- ❖ Ő gondoskodó Isten.
„Vessed az Úrra a te terhedet, ő _____ rólad, és nem engedi, hogy valamikor ingadozzék az igaz.” (Zsoltár 55:23)
- „Minden gondotokat ő reá vessétek, mert néki gondja van reátok.” (1 Péter 5:7)
- ❖ Hűsége, és feltétel nélkül szeret.
„Ne félj, mert én veled vagyok; ne csüggedj, mert én vagyok Istened; megerősítelek, sőt _____, és igazságom jobbjával támogatlak.” (Ézsaiás 41:10)

❖ Az Úr megvédi az övéit, és bosszút áll értük azokon, akik gonoszul viselkednek velük. Ezért Isten gyermekeinek teljesen Őrá kell bízniuk magukat.

„Mondjátok a remegő szívűeknek: legyetek erősek, ne féljete! Ímé, Istenetek bosszúra jő, az Isten, aki megfizet, Ő jő, és _____ titeket! (Ézsaiás 35:4)

„Magatokért _____ ne álljatok szerelmeseim, hanem adjatok helyet ama haragnak; mert meg van írva: Enyém a bosszúállás, én megfizetek, ezt mondja az Úr.” (Róma 12:19)

Hallottál-e már azokról a csodálatos kertecskékről, amelyek a fák tetején jönnek létre az esőerdőkben? A földtől mintegy 12 méter magasságban már ritkán találunk virágokat az őserdőkben. De nézzünk az ég felé! Egészen fent, a fák tetején, ahová besüt a nap, Isten csodálatosan színpompás légyökeres növényeket, úgynevezett epifitákat vagy álélősködőket ültetett. Legtöbbjüknek rövid szára van, egy-egy levélcsokorral körülvéve, amelyek egymásra zárva, víztartó csészéket alkotnak. Esővíz, elpusztult levelek és állati ürülék hullik bele ezekbe a növényi tárolókba, amelyeket mikroorganizmusok bontanak le, biztosítva

a növény ásványi anyag szükségleteit. Csodálatos orchideák bim-

bóznak a száron és a levelek tövében, ahol a vizet tárolják.

Bromélia epifiták Brazília esőerdejében

Ezek a felfelé tekintő, tetszetős zöld és színes virágokból álló csokrok meggyőző bizonyítékát adják annak, hogy semmi sem lehetetlen Isten számára. Olykor harminc különböző fajta, pompás légyökeres növény is meglepedhet egyetlen nagy fán. Ha a növényeknek ilyen lehetőségeik vannak, akkor milyen nagyszerű dolgokat nyerhetünk, ha megragadjuk a menny kiapadhatatlan készleteit, Istenre figyelünk, és csodálatos mennyei Atyánkra hagyatkozunk életünkben!

Isten szabad erkölcsi lényeknek teremtett bennünket. Nagy kockázatot vállalt ezzel, tudva, hogy visszaélhetünk a szabadságunkkal, amit meg is tettünk. Ennek következtében vétkeztünk. Isten a Fiát adta, hogy megváltson ben-

nünket (János 3:16). Gondoljunk arra a fájdalomra, amit Isten érzett, amikor elküldte a Fiát erre a bűnnel szennyezett világba mint tehetetlen csecsemőt! Milyen üres lehetett a menny a Fiú nélkül! Az Atya érezte mindazt a gyűlöletet, ami a Fiára nehezedett. A Golgota adja a legtisztább képet az Atya szeretetéről. Bár elválasztotta a világ összes bűnének borzalma a Fiától, az Atya mégis együtt szenvedett Krisztussal.

Őszintén hiszed-e mindezt?

Most pedig gondolkozz el figyelmesen az alábbiakon! Ha szívből egyetértesz az egyes kijelentésekkel, jelöld be őket!

✧ Egy keveset megérthettem abból, hogy az Atya mennyire

Kedves Olvasók!

Továbbra is igényelni lehet ingyen Bibliát telefonon vagy sms-ben a terjesztési felelősöknél, vagy akár a terjesztőknél.

szerelem engem, és viszonzásul én is szeretni fogom Őt.

✧ Látom Isten szeretetét megnyilvánulni a Fiában, és ez tettekre készítet engem.

✧ Engedem neki, hogy átformálja indítékaimat, hogy önmagamról elfelejtkezve szolgálhassam Őt. A legnagyobb vágyam, hogy cselekedjem az Ő akaratát.

Összeállította: **Farkas Győző**,
lelkipásztor, *Zilah*

A magyarok története (2. rész)

A magyar nép távoli eredete szorosan összefonódik a többi népével. Amint sorozatunk első részében is említettük, a nemzetek az i.e.¹ kb. XXV. században lezajlott özönvizet követően kétháromszáz évvel, Bábeltől ágaztak szét, valószínűleg Péleg idejében, aki Noé fiának, Sémnek a dédunokája² volt. Péleg jelentése héberül elosztás. Íme miként ír erről a Biblia:

„Hébernek is lett két fia: az egyik neve Péleg, mivel az ő idejében osztott el a föld, testvérenek neve pedig Joktán.”³ (1 Mózes 10:25)

Mi történt ekkor?

¹ i.e. – időszámításunk előtt, i.sz. – időszámításunk szerint, azaz Krisztus előtt, vagy után.

² Sém, Arpaksád, Héber, Péleg. (Lásd 1 Mózes 10:21–25 verseit)

³ Héber *Yoktan*, vagyis „a kisebbik” (vagyis testvér, öcs)

Khám egyik unokája, Nimród, a Khús fia, „*hatalmassá kezdett lenni a földön.*” (1 Mózes 10:8) A fokozatosan elszaporodó emberek segítségével városokat épített Sineár földjén, a későbbi Babilonban, amely a mai Irak területén található:

„*Az ő birodalmának kezdete volt Bábel, Erekh, Akkád és Kálnéh a Sineár földjén.*” (10. vers)

Megtelepedve ezen a termékeny síkságon, egy idő múlva a következő elhatározás ébredt bennük:

„*És mondának: Jertek, építsünk magunknak várost és tornyot, melynek teteje az eget érje, és szerezzünk magunknak nevet, hogy el ne széledjünk az egész földnek színein.*” (11:4)

Csakhogy, Isten kezdetben Ádámnak és Évának éppen azt parancsolta, hogy:

„*Szaporodjatok és sokasodjatok, és töltsétek be a földet...*” (1 Mózes 1:28)

A bűn következménye volt az, hogy a gyilkos Kain félni kezdett Ádám és Éva további gyermekeitől, vagyis az ő testvéreitől, és az Isten által megtervezett, természet közepén való lakozást felcserélte a városi élettel, várfallal körülvett lakóhelyet építve magának. Ez volt Hánókh, az emberiség történelmének első városa, Nód, azaz a menekülés földjén, távol Istennek az Éden-kapunál megnyilvánuló közelségétől.

„*És elméne Kain az Úr színe elől, és letelepedék Nód földén, Édentől keletre. (...) És építe várost, és nevezé az ő fiának nevééről Hánókhnak.*” (1 Mózes 4:16–17)⁴

⁴ Kain minden valószínűség szerint szülei egy további lányát vette el, aki vonzódatott hozzá, és elment megkeresni elmenekült testvérét. („*És telének Ádám napjai, miután Séthet nemzette, nyolcszáz esztendőre, és nemze fiaikat és*

Nimród ezt a tradíciót újította fel, ugyanakkor szerette volna „egy kézben” tartani az akkori lakosságot: ne széledjenek szét, és az ő vezetése alatt „szerezzenek nevet”, vagyis váljanak hírnevessé saját kimagasló megvalósításaik révén.

Itt található meg az azóta is minden diktátor szívében megszülető szándék (lásd Nagy Sándort, Dzsingisz kánt, Napóleont, Hitlert, Sztálint, s megannyi mást), meg a ma is zajló globalizációs erőfeszítés gyökere: minden hatalom összpontosuljon egy kézben, és mindenki legyen szoros ellenőrzés alatt. E törekvések mögött mindig az emberi büszkeség és hatalomvágy áll, együtt az Istentől való függetlenedés vágyával.

Ám az Úr, aki olvas gondolatainkban, és előre ismeri a legtávolabbi jövő minden pillanatát, egy mestervágással megakadályozta e tervet:

„És monda az Úr: Ímé e nép egy, s az egésznek egy a nyelve, és munkájának ez a kezdete; és bizony semmi sem gátolja, hogy véghez ne vigyenek mindent, amit elgondolnak magukban. Nosza szálljunk alá, és zavarjuk ott össze nyelvöket, hogy meg ne értsék egymás beszédét.

És elszéleszté őket onnan az Úr az egész földnek színére; és megszűnének építeni a várost. Ezért nevezék annak nevét Babelnek; mert ott zavará össze az Úr az egész föld nyelvét, és onnan széleszté el őket az Úr az egész földnek színére.” (1 Mózés 11:6–9)

A nyelvek összezavarásán más szóval a számos új ős-nyelv megteremtését érthetjük. Isten volt az, aki Ádám és Éva elméjébe a kezdeti nyelvet beleültette már

leányokat.” – 1 Mózés 5:4) Isten megengedte kezdetben a közeli rokonok házasságát, ám később, az emberek elszaporodásával megtiltotta azt.

Lamasszuk (asszír védőistenségek) domborművei Nimrudban, a királyi palota bejáratánál, a mai Irakban. 2015-ben az ISIS csapatai az addig feltárt történelmi emlékeket szinte teljesen elpusztították.

teremtésük napján. Most új esélyt adott minden egyes, más és más nyelvet beszélő és elszéledő nemzetségnek, *„hogyan keressék az Urat, ha talán kitapogathatnák őt, és megtalálhatnák, jóllehet bizony nincs messze egyiköktől sem.”* (Cselekedetek 17:27)

Ezért mondhatjuk azt, hogy Sineár földje, a későbbi Mezopotámia, a Tigris és az Eufrátesz által öntözött síkság minden emberi nemzet őshazája, és a népek eredetének bölcsője. Az elszéledést követően itt megalakult ország lett Sumér – talán a legrégebbi ismert, és történelmileg dokumentált, a többtől külön álló civilizáció.

Másrészt, a Bábeltől szétszóródó, népekké sokasodó, egymással összevegyülő és át- meg átalakuló családok és nemzetségek emlékezetében egyre jobban elhalványult a Babel tornya építéskor még valószínűleg életben levő Noé ősatyjuk igaz Istenbe vetett hite. Számos új vallás és hiedelem keletkezett, de minden nép, a szibériai törzsektől kezdve a tűzföldi (patagóniai) indiánokig, s ugyanígy Afrika, Ázsia, Európa, Amerika, Óceánia és Ausztrália népei is

megőrizték a valamilyen természetfeletti hatalomba vetett hitet, s ezzel együtt az özönvíz, meg az abból való megmenekülés legenda változatait.

A magyar nép kialakulását és eredetét vizsgáló történészek, nyelvészek, régészek és egyéb tudósok sokféle felvetése közül megemlíthetjük a sumér-magyar, hun-szkíta-magyar, és finnugor-magyar rokonság elméletét. Mindegyikről számos könyv, dolgozat, és rengeteg vita született. A népünk eredetét és pontos történetét antropológiai (ember-tani), etnográfiai, azaz néprajzi (szokások, viselet, használati tárgyak, mondák), régészeti (ásatások, romok, temetők), történelmi (írott dokumentumok, krónikák), s egyúttal nyelvészeti és genetikai kutatások révén próbálják meg kideríteni. Ezen kutatási területek mind összefonódnak és egymásra tevődnek, s meglehet, hogy a teljes kép csak az örök élet csodálatos iskolájában, a mi nagy és szerető Tanítónk oldalán fog előttünk megmutatkozni.

Ami a sumér-magyar rokonságot, s a Nimród vezérrel való kapcsolatot illeti: a Bibliában hívó, keresztyén ember előtt világos, hogy mindezek kezdetben megvoltak Bábelnél, úgy mint egyéb népek esetében is. Ami népünk őseinek későbbi sorsát illeti: meglehet, hogy a közép-ázsiai térségben élve, további kapcsolatuk is lehetett a sumérokkal. Ám az élő sumér nyelv a sémi-akkád nyelv térhódításával hamarosan csupán templomi nyelvvé változott, és a magyar-sumér szóegyeztetési törekvések sem állják ki a tudományos kritika próbáját.⁵

Ami a hun-magyar rokonságot illeti: a középkor folyamán, és egészen a XIX. század közepéig ez volt az általánosan elfogadott elmélet. A XI. századi Hunor-Magor ősgeszta egyes részeit őrző krónikáink (pl. a XIII. századi Kézai Simon krónikája) szerint a Noé fiától, Jáfettól származó őseink Meotiszban (az Azovi-tenger partján) éltek, és Magóg (Kézainál Ménróth) és Enéh említett fiai a csodaszarvast üzve jó, legeltetésre alkalmas helyet találtak, s itt megtelepedve bukkantak rá Dul alán fejedelem lányaira s egyéb asszonyokra. Ezeket elrabolva, az ők gyermekeiből keletkezett a hun és a magyar testvérnép.

A XII–XIII. század fordulóján író Anonymus krónikája Ügeket, Álmos vezér apját hozza kapcsolatba Attilával. Ugyanakkor sokan a sztyeppei harcos-nomád, szkíta meg szarmata népekkel is testvériséget feltételeztek, feltételeznek.

⁵ Lásd: Bertényi–Gyapay: *Magyarország rövid története*, 20 old. Maecenas Könyvkiadó, Budapest, 1992.

A középkortól kezdve ezenfelül a törökök rokonainak is tartottak minket – pl. Bíborbanszületett Konstantin bizánci császár (913–959) a magyarokat egyszerűen törököknek nevezi –, egészen addig, amíg a nyelvtudomány érveinek hatására, kb. másfélszáz évvel ezelőtt Hunfalvy Pál (1810–1891) és Budenz József (1836–1892) tudományosan is megalapozta a finnugor-magyar rokonság elméletét.

Habár a türk népekkel való együttélés révén (mint pl. a kelet-európai sztyeppén a VII–X. század között létezett Kazár Birodalom keretében) mondáink, szokásaink, és számos szavunk valóban a török rokonságot sugallják, nyelv-

A magyar nyelvben kb. 300 korai török jövevényszó van. Ezeket a magyarság akkor vehette át, amikor kb. az i.sz. III–V. században az Ural keleti oldaláról, az úgynevezett óhazából a mai Baskíria területére vándoroltak, a Dél-Ural nyugati oldalára, ami az első európai szálláshelyüket jelenti. Itt kerülhettek tartós kapcsolatba a türk onogur törzsekkel (őtörök nyelven on-ogur *tíz nyilat* jelent). A tudósok jó része ma a latin *Hungarus* megnevezésünket is az *onogur* szóból eredezteti. Juliánusz barát, a domonkos rendi szerzetes aki az 1241-beli, Batu kán vezette végzetes mongol invázió előtt néhány évvel járt ezen

A magyar törzsek vándorlása

vünk alapszavai (testrészek, rokonsági kapcsolatok, természeti jelenségek, számnevek, legfontosabb cselekvéseket kifejező igék, stb.) között nagyon sok a finnugor eredetű szó. Emiatt a világ legtöbb nyelvésze ma a magyar nyelv finnugor eredetét nem vitatja.⁶

⁶ Lásd: Herber–Martos–Moss–Tisza: *Történelem*, 3. kötet, 11. oldal. Reálnoda Alapítvány, Budapest, 1995.

a területen, (melyet azóta Magna Hungaria-nak nevezünk), magyarul jól beszélő őseinkre, a Kárpát-medencébe távozott törzsektől elváltakra lel. (Őket sajnos nem sokára teljesen megsemmisítette, eltüntette a mongolok borzalmas hadjárata.)

Kb. 750 táján a magyarok egy része a Kaukázuson átkelve, dél felé haladt, másik része, mint említettük, a mongol invázió-

ig Magna Hungariában maradt, ám harmadik része innen tovább vándorolt, – meglehet valamely

HIRDETÉSEK

16 kalapácsos, jó állapotú, kukorica, gabona darálására, őrlésére alkalmas malom, nagy motorral eladó. Méra, Kolozs megye.

Tel. 0744 153 686.

*

Eladásra kínálok akril és olajfestményeimet többféle méretben. Megrendeléseket is vállalok.

Tel. 0748 515 870.

Szabó Teréz Irma

ellenséges törzs fenyegetése miatt –, a valószínűleg az Azovi-tengertől északra elterülő, és a Kazár Birodalomhoz tartozó *Levédiába*, majd a IX. században, a kárpát-medencei honfoglalást megelőzően utolsó szállásukra, Etelközbe (Itil-, vagy Folyóközbe), bizonytalán a Dnyeper és a Dnyeszter közé. Ezen, hét törzsből álló harmadik csoport maradt fenn végül a történelem viharában.⁷

Biborbanszületett Konstantin a *De administrando Imperio* (A Birodalom kormányzásáról) című, 950 körül írt művében a Levédiában letelepedett magyarok hét törzsét sorolja fel: Nyék, Megyer, Kürtgyarmat, Tarján, Jenő, Kér, Keszi.⁸ Ezen nemzetségnevek ma is világosan láthatók a Kár-

⁷ Varga Domokos: *Emlékezzünk eleinkről – A magyarság rövid története*, 7. oldal. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1996.

⁸ Ugyanott, 9. oldal.

pát-medence számos településnévében. Ők alkották az Anonymus *Gesta Hungarorumjában* is említett *Hétmagyart*, vagyis a hét magyar törzs, vagy nemzetség szövetségét.

Tőlük származunk, Isten gondviselése és kegyelme folytán mi, a ma élő magyarok.

(Folytatjuk)

Bibliográfia:

Bertényi Iván – Gyapay Gábor: *Magyarország rövid története*. Macesenas Könyvkiadó, Budapest, 1992.

Herber–Martos–Moss–Tisza: *Történelem*, 3. kötet, Reáltanoda Alapítvány, Budapest, 1995.

Varga Domokos: *Emlékezzünk eleinkről – A magyarság rövid története*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1996. További, internetes forrásanyagok.

Jancsó Erik, Kolozsvár

Kedves Olvasók!

Ha tetszett ez a lap, és továbbra is szeretnék kapni, akkor a következő lapszám kézbesítésekor szóljanak terjesztőinknek, avagy jelezzék ezt a lakhelyüknek megfelelő, és az alábbiakban megadott megyei terjesztési felelősöknél – telefonhívás, vagy SMS által.

Ugyanakkor, lapunk fenntartása érdekében támogatást fogadunk el, melyet ugyancsak terjesztőinknek lehet átnyújtani. A *Világ Reménye* minimális előállítási költsége **egy évre 25 lej**.

Megyei terjesztési felelősök:

- ♦ Kovászna, Brassó: Nagy Ibolya, 0753 090 454
- ♦ Hargita: Fekete Ilona, 0740 106 422 – Udvarhelyszék, Polgár Szép Enikő, 0753 148 455 - Csík- és Gyergyószék
- ♦ Maros, Fehér: Nagy Szilvia, 0745 385 880
- ♦ Bihar: Verebi László, 0770 140 009
- ♦ Szatmár: Illyés Csilla, 0749 976 911

- ♦ Arad: Deák Andrea, 0743 626 963
- ♦ Temes: Kulcsár Lenke, 0753 161 576
- ♦ Szilágy: Farkas Csilla, 0742 301 743
- ♦ Kolozs, Máramaros és Beszterce: Jancsó Erik, 0749 021 935

Régióink: Székelyföld, Partium (Bihar és Szatmár), Szilágyság, Kalotaszeg, Mezőség, Közép-Erdély, Bánság, Szász-föld, Máramaros és Beszterce.

Világ Reménye, népünk reménye Interregionális havilap

Főszerkesztő: Jancsó Erik

Telefon: 0749 021 935

E-mail: vilagremeny7@gmail.com

Postacím: 400 107 Cluj-Napoca (Kolozsvár), str. Cuza Vodă (Postakert utca) nr. 12

Bankszámla: Asociația Pro Scriptura, CIF 37175079

Conturi Banca Transilvania:

RO72 BTRL RONC RT03 8390 6901 lejtben, és RO22 BTRL EURC RT03 8390 6901 euróban.

ISSN/ISSN-L: 2784-0328

A *Világ Reménye* egy magánkezdemenyvezésű havilap, amely által az élet különböző területeit szeretnénk megvilágítani a Szentírás által, ez utóbbi jobb megismerésével együtt, kiemelve ugyanakkor Erdély keresztényi és szellemi értékeit (templomok, tájak, reprezentatív épületek és műalkotások, Istent dicsőítő irodalmi művek, stb.)

Bármikor szeretettel várjuk visszajelzéseiket, megjegyzéseiket és kérdéseiket telefonhívás, SMS, e-mail, avagy postai levél útján, a fentebb említett címeiken. Ugyanakkor szívesen fogadjuk olvasóink részéről a lapunk szellemiségével egyező cikkeket, tapasztalatokat, verseket, fotókat, s egyéb anyagokat. Levél esetén a borítékra kérjük írják rá:

Világ Reménye

Ha másképpen nem jelöljük, akkor a bibliai idézetek a *Károli Gáspár* fordításból valók.